

A leszerelés aggasztó nehézségei

Ami még hiányzik a leszerelési tervezetből

Irta: Winston Churchill volt angol pénzügyminiszter

Uj, modern köntösében a B. L. párhuzamosan a világlapokkal időről-időre közli a leghíresebb államférfiaknak a napirenden levő, égető problémákról irt cikkeket, amelyeknek kizárólagos közlési joga Romániában a B. L.-nak van fenntartva.

Ezt a rendkívül érdekes cikksorozatot most W. Churchill volt angol pénzügyminiszter cikkével nyitjuk meg. Winston Churchill, aki a múlt év végén lett 56 éves közel negyven esztendeje vezető szerepet játszik Anglia és a világ politikájában. Többször volt gyarmati, kereskedelmi, hadügyi- és pénzügyminiszter s a világháborúban ő mozgósította a brit flottát. Régebben szélsőséges képviselője volt az angol imperializmusnak, a háború óta azonban, mint a bolsevista Oroszország leghalálosabb angol ellensége, az angol-francia-német megegyezés eszméjének a propagálója.

Lehet, már amennyiben egyáltalában izlenék. Ha tekintetbe vesszük, hogy a Népszövetségnek tíz, az előkészítő bizottságnak pedig öt évbe került ennek a konyhaművészeti mesterműnek a kifogása és elkészítése, könnyen egyetérthetünk a társaság fölöttébb mérsékletes elragadtatásával. Az ebéd fogyatékoságait azonban szónoklat-lakoma pótolta. Valamennyi ország külügyminisztere nekieresztette a hangját és örömeiket zentzarról, hogy most aztán már világszer- te béke és egyetértés fog uralkodni s hogy a fegyverkezés, háborúk és hábo- rus hírek örökre megszűnnek.

Elmondtam-e mindent? Igen, mindent, két dolog kivételével. Németország fel- említetté azt a tényt, hogy valóban le- van szerelve annak folytatán, hogy nemré- giben egy világ-kombinációtól veresé- get szenvedett. Képviselője, Curtius dr., ennél fogva kétségbevonhatatlan meggyő- ződéssel jegyezhetette meg, hogy „egyet- len nemzet sem kívánhatja őszintebben

az igazi leszerelést (mások részéről), mint a német nép.” A „kopáló-sarkon” ülve és látva, hogy az adott felszerelési eljá- rás mellett ugyan maradna neki sem- mi, a német delegátus indítatva érezte magát annak hangoztatására, hogy Né- metország „nem fogadhatja el az előké- szítő bizottság jelentésének az eredmé- nyeit.”

A másik különvéleményes a bolsevis- ta Oroszország volt. Lunacsarszky, a a szovjetdelegátus, a proletáriátus dik- tatója, a nevében bejelentette tiltá- kozásukat mindennemű fegyverkezés, erőszak és elvetemültség ellen. Félre- helyezteti a hadihajókat, szétörni a fey- vereket. A békét és haladást illetőleg bizzuk magunkat teljesen a most Cseká- nak, vagy GPU-nak nevezett régi cári titkosrendőrség világbefolyására. Ebben az irányban Oroszország örömmel mutat- na példát és törne utat.

Eltekintve ezektől a nézeteltérésektől, a közgyűlés egyhangúsága teljes volt.

— Megvan a keretünk a leszerelés fe- lülvizsgálásához — mondta M. Briand az előkészítő bizottság munkája fölötti ékesszavu dicshimnuszában — s most már csupán a számokat kell belesorakoz- tatnunk. — Ennyi az egész: „csak a számok” hiányzanak még. Öt esztendei megfeszített munka után végre minden más kielégítőleg el van már rendezve. A kategóriák, amelyekbe a fegyverkezések beosztandók, a hajótipusok, a tartalék- osztályozás, — mindez jó iroda-papíron le van fektetve. Nincs más hátra, mint csak a számokat bepótolni, a számokat, amelyeken az egész ügy megfordult és kezdetől fogva megfordult.

Az ir szabadállam képviselőjének ju- tott a feladat, hogy elmondja az ebéd- utáni hálaimát.

— Tíz év után legalább, úgy látszik, eljutottunk tulajdonképeni feladatunk kezdetéhez, — jegyezte meg Mr. M. Gil- ligan. — Nem szabad azonban abba a téves hitbe ringatnunk magunkat, hogy ez a kezdet még aránylag is kielégítő volna. Bármennyire bámulatos és buzgó volt is az előkészítő bizottság munkája, csupán azt tette lehetővé, hogy még vi- lágosabban lássuk az utunkban levő ne- hézségeket. Ezek a nehézségek mélyen gyökerező okokban rejlenek, amelyeket csakis az összes érdekelt nemzetek leg- komolyabb jóakarata és hite háríthat el.

Memorandum-roham a hatalomért

Garoflid is elkészült országgmentő tervezetével

A belpolitikai élet legujabb szenzációi

Bukarest, február 10.

Garoflid agrárligája tegnap gyűlést tartott, amelyen a vezér bemutatta nagy vonásokban azt a tervezetét, amit az uralkodó elé készűl terjesztetni, a gazda- sági válság megoldása és az élet olcsó- bódása érdekében.

Garoflid tervezetének vázát alább kö- zöljük:

Azonnali intézkedések: 1. A vasuti ta- rifa késedelem nélküli leszállítása, mert ma az a helyzet, hogy egy va- gon gabonának 200 kilométerre való szállítása hater lejtbe kerül, ami a 15 ezer lejcs árforlyam mellett 40 száza- lékos drágulást okoz.

Ez egyrészt példátlan, másrészt tartha- tatlan állapot, mert exportképtelenné te- szti a gabonát. 2. Ötvenezer lej jövede- lig törölni kell a globális adókat, mert még ez is alig fedezi a legminimálisabb életigényeket. 3. Ötvenezer lej jövede- len felül egyforma százalékarányban, a progresszivitás kikapcsolásával kell ki- vetni a globális adókat. 4. Meg kell szün- tetni minden külön taxát és adót, bé- lyegköltséget és más járulékokat, ame- lyek az exportot szinte lehetetlenné te- szik. Az exportra összegyűjtött áruk után obordij fejében legföljebb 1 száza- lékot szabad szedni.

A közeljövőben történő intézkedések: 1. A Creditul Agricol felállítása, lehető- leg külföldi pénz segítségével. A kor- mányának erre vonatkozó jelenlegi terve nem a legjobb. 2. Ezzel kapcsolatban a telekkönyv-rendszer bevezetése a Regát- ban is, mert ennek hiányában teljes kép- telenség a parasztság rendszeres támo- gatása. 3. Rendezni kell a tengerparti nagy raktárak ügyét is.

A legnagyobb erővel kell ráfeküdni az exportra és pedig a romániai termelés minden ágában.

Szükséges az annyszor sürgetett stan- dardizálás és a modern, minden követel- ményeknek megfelelő vágóhidak beállí- tása. 5. Be kell szüntetni a faforgáccsal dolgozó ecetgyárakat a borecetgyártás támogatására. 6. Monopolizálni kell a szeszgyártást.

Mint a gombák a tavaszi eső után...

Ugy nőnek a gazdasági tervek minde- nyit, mint a gombák a tavaszi eső után. Ennek a magyarázata kétségkívül az, hogy

a király kifejezett óhajta szerint az

A miniszterelnök-jelöltek versenyfutása

A válsághárító nagy tervezet-eső mögött a kormány közeli bukásáról szóló hírek nyomán keletkezett hatalmi vá- gyakozások húzódnak meg. Argetoianut és a személyéhez kötött tekintély-kor- mány veszedelmét még mindig nem si- került annyira kiküszöbölni a pártéletből, hogy az ellenzéki pártok nyugodtan vár- hatnák Mironescu eltávolítását, vagy ép- pen eltávolítását.

Ez az egyik része a dolognak. A másik része az, hogy

Argetoianut, vagy tőle függetlenül, de az uralkodó hallani sem akar többé pártkormányról, mert véleménye sze- rint csak a széleskörű koncentráció biztosíthatná annak a gazdasági prog- rammnak a békés keresztülvitelét, a melynek kialakításához, — természet- sen nem egészen önzetlenül, — minden politikai párt és frakció olyan szíve- sen hordja a maga ötleteit.

A koncentráció elkerülhetetlennek, bi-

előjövő kormányának gazdasági kor- mányának kell lennie,

mert a jelenlegi viszonyok között a gaz- dasági kérdések a belpolitikai élet ten- gelyét alkotják.

A kormány tagjai is tovább folytatják a munkát. Madgearu és Manoilescu kü- lön-külön készűltek elé tervezeteikkel. Tegnap a gazdasági bizottság elé terjesz- tették őket, vita közben aztán a két ré- gi rivális megegyezett abban, hogy köz-ösen újabb tervezetet dolgozzanak ki. — Ennek az újabb tervezetnek, amely az ötéves gazdasági tervtől függetlenül ké- szűlne el, „az élet olcsóbbítására vonat- kozó javaslat” címet adják.

zonyosnak látszik. Azt jelenti ez, hogy nem a pártoknak kell szaladniuk a kor- mányzás után, hanem a pártok kiválóbb egyedeinek, — a miniszterelnökség után. Bukarest most az egyéniségek virágzá- sát éli. Mindenki, pártvezérek, és más kiválóságok, a legelőnyösebb oldalukról és nagy gazdasági képzettségűkkel akar- nak bemutatkozni az uralkodó előtt, mert

II. Károly ma már nem kormányt, ha- nem miniszterelnököket keres.

Duca a liberális párt szétört csere- peit, Bratianu Georget és Th. Florescut akarja összeragasztani, hogy egységet prezentáljon az uralkodónak. Manoile- scu, Garoflid, Madgearu, sőt Argetoianu is gazdasági tervekkel jönnek, Prezau Titulescuval levelezik, akit arra akar meggyerni, hogy az ő elnöksége alatt tár- cát vállaljon. Mind az elnökségre pályáz- nak ők s az uralkodónak valóban nehéz dolga lesz választani közülük, ha a ki- kerül a sor.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca. Február 12

Két milliárd lejt kínálnak a cukor-monopolium koncessziójaért

140 lejes cukorárak pecsenyeszagára gyűlnek a külföldi ajánlkozók

Bukarest, február 10.

Megbízható információk alapján jellemezhetjük, hogy a kormány komoly formában tárgyal a cukormonopolium bérbeadásáról, illetve a monopolium bérbeadásáról. Egy külföldi bankesopori ajánlat fekszik a kormány gazdasági bizottsága előtt, mely évi két milliárd lejt hajlandó fizetni a cukorkoncesszióért.

A külföldi bankárok kétségtelenül a horribilis magas, negyven lejes cukorárak pecsenyeszagára siettek a két milliárdos ajánlatukat megtenni, most csak az a kérdés, hogy a kormány hajlandó-e továbbra is tűrni ezeket a fantasztikusan magas cukorárakat. Már magában véve az a tény, hogy a külföldi bankárok két milliárd lejt hajlandók fizetni a cukormonopoliumért, jelzi, hogy

a tíz év óta fennálló cukorsindikátus milyen lelketlen rablóhadjáratot vezetett éveken keresztül a fogyasztók millióinak a zsebe ellen.

Két milliárd lejt bért csak abban az esetben fizetnek a külföldi tőkések, ha legalább ugyanennyit meg is kereshetnek az üzletben. És most tessék kiszámítani, hogy a kormány jóakaratu támogatása mellett, mit kerestek a romániai cukorgyárak?

A diktatura és álparlamentarizmus fusája

Nagy vihar a német birodalmi gyűlésben

A Brüning-kormány újra győzött a szélsőségesek fölött

Berlin, február hó 10.

Izgalmas és viharos ülés volt tegnap a Reichstagnak. Az ülés elé az egész birodalom közvéleménye feszült érdeklődéssel tekintett, mert hiszen a birodalmi gyűlés eddigi szerepének és jelentőségének a megszorításáról volt szó.

A kormány ugyanis házzsabály-módosítási javaslatot terjesztett be, amely ellen valamennyi ellenzéki párt összefogott és obstrukciót igyekezett megakadályozni, illetőleg legalább halogatni a javaslat letárgyalását.

A vita a legelkeseredettebb hangulatban folyt le. A kormánypárti szónokok ezúttal csak ritkán lehetett hallani az állandó zaj és tiltakozás miatt.

Az elnök egymásután utasította rendre az ellenzéki képviselőket, akik közül számosat kiutasított és többet ki is tiltatott.

Közben olyan botrányos lármát csaptak a szélsőségesek, hogy az ülést többször fel is kellett függeszteni.

A szavazás is óriási izgalomban és heves szócsaták közepette ment végbe.

Eredményképpen a kormánytámogató pártok kétszáz szavazattal szűkhatvan ellenében elvetették az ellenzék módosítási indítványát s előlött napirendre tértek.

Ezzel a szavazással a Brüning-kormány a birodalmi gyűlés ülészakájának a megnyitása óta harmadszor kapott nagy többséget.

Nehéz útközei után:

Elfojták a ploesti rablóbanda tíz tagját

Bukarest, február 10.

Ploiest egyik elhagyatott külvárosában hosszas és elkeseredett revolverharc után az egész környékről mozgósított csendőrségnek sikerült elfognia azt a rablóbandát, amely az utóbbi hónapok alatt többször megjelent a Bukarest-ploiesti megkehesen forgalmas országúton és sorra fosztogatta a lukszusautókat.

A rablóbanda, amely rendszeren 10-12 tagból állott, még a kora őszién lépett fel először. A bemutatkozás nagyszerűen sikerült, mert

alig fél nap alatt hat autót fosztott ki. Természetesen alarmozták a környék csendőrségét, de a banda tagjai óvatosságot tartottak. Nem hajszolták vakmerően a szerencsét, hanem a szerzett zsákmánnyal nyomtalanul eltűntek. A csendőrség egyideig feszülten figyelt, de a banda sem ott, sem a környéken nem adott életjelet magáról.

Néhány hét elteltével azonban, egészen váratlanul, újra jelentkezett a régi helyen, újra kifosztott néhány autót és aztán újra eltűnt.

Igy ismétlődött meg ez vagy négyszer s a csendőrség minden ébersége ellenére sem tudott rajta útni, vagy legalább tevékenységüket megakadályozni.

Néhány nappal ezelőtt aztán bizalmas értesítést kapott a csendőrpáncsnok-

Anogyán a totórszák szeretnek

1919-ben 80% 1930-ban 17 1/2% volt Kassa magyar lakossága

Kassa, február 10.

A csehszlovákiai népszámlálás viharának hullámai még mindig nem üttek el. Legújabbban a Kassán megjelenő „Slovenski Vychod” című tót lap korbácsolta fel ismét a már valamennyire lecsendesedett kedélyeket azért, hogy kimutatta, miszerint

Kassa magyar lakossága 17 és fél százaléknál csökkent le.

— A viszonyok természetes fejlődése ez, — írja a lap. — Végre elérjük, hogy a magyarság elveszti „jogtalanul bitort” uralmi helyzetét.

A „Slovenski Vychod” kommentárjára nem érdemes felelni. A lap által közölt „statistikai adat, a 17 és fél százaléknál

arányszám azonban olyan fantasztikus, hogy már csak kuriózumképen is érdekes összehasonlítani az 1919-ik évi itteni népszámlálás eredményével.

Maga Srobár, ismert tót politikus szögezi le, hogy 1919-ben Kassa lakosságának nyolcvan százaléka magyar volt. Már most ez azt jelentené, hogy a város magyarsága 11 év alatt 62 és fél százalékot redukálódott. Ilyen statisztikai ugrásra pedig a világtörténelemben nincs példa!

Benes a párisi „Paris Midi”-ben Magyarországot támadta az ottani kisebbségi politika miatt. Mit szól akkor Benes ur a kassai számolási módszerhez?

Az új adójavaslatot a szenátus visszaküldte a kamarához

Tulszigorunak találták a részvénytársaságokra vonatkozó paragrafust

Bukarest, február 10.

Jelentettük, hogy az új adótörvényt, amely a régi törvény lényeges módosítását jelentette, a kamara megszavazta s így a javaslat továbbkerült a szenátusi bizottság elé. Itt azonban baj történt vele.

A szenátusi bizottság visszautasította a javaslat egyik szakaszát, mert túlságosan súlyosnak találta azt a részvénytársaságokra nézve.

Popovici javaslatának kérdéses szakasza, a legelső változatban, azt mondotta ki, hogy a részvénytársaságoknak még akkor is fizetniük kell 3 százalékos globális adót, ha semmi jövedelmük nincs, helyesebben, ha semmi jövedelmet sem mutatnak ki. Akörül a szakasz körül

már a kamarában vihar támadt. Vita után aztán módosítás jött létre olyan értelemben, hogy a kérdéses 3 százalékot csak akkor kell fizetniük a jövedelmet ki nem mutató részvénytársaságoknak, ha bebizonyosodik, hogy az igazgatóság tagjai tantiémeket élveznek. Popovici ugyanis arra gondolt javaslatát összeállításánál, hogy a részvénytársaságok igen könnyen eltitkolhatják jövedelmeiket s így kibújhatnak az adófizetés kötelezettsége alól. A kérdéses 3 százalékot egyébként az alaptőke után kellene fizetniük a részvénytársaságoknak, a javaslat szerint.

A szenátusi bizottság azonban még a módosított formát is tulszigorunak tartotta s a javaslatot, újabb módosítás végett, visszaküldte a kamarába.

Ez is a Brandsch büne!

Miért nem került parlament elé Pop Ghița kisebbségi törvénye

Bukarest, február 10.

A Pop Ghița-féle kisebbségi törvényről már senki sem beszél. Ez is eltemetődött a többi Maniu-féle ígérekkel együtt. Miért volt szükség annak idején arra a nagy dobbal behirdetett európai korszákra, amikor Pop Ghița végigjárta az összes európai államokat a kisebbségi kérdés tanulmányozása címmel? Erre Maniu tudna válaszolni. Esetleg maga Pop Ghița.

De Pop Ghița a magyarországi kisebbségekről beszél.

Hogy milyen kedélyesen temették el a nemzeti parasztpárti politikus urak a kisebbségi kérdést, arra nagyon jellemző az a jelenet, ami például ma játszódott le a kamara folyosóján. Pop Ghița, ott állt élénk beszélgetésbe merülve néhány képviselővel és újságíróval. Az egyik erdélyi képviselő kedélyesen odaszólt Pop Ghitának.

— Na mit csináltál a kisebbségi törvénnyel?

Mindenki nevetni kezdett. Jó vicc. Kisebbségi kérdés. — Mintha a holdutazó Oberth professzortól megkérdezné valaki: professzor ur, mikor indul már a holdba?

A kisebbségi törvény körüli furcsa tánc

ban az a legmegdöbbentőbb, hogy a kisebbségi törvény már hónapokkal ezelőtt elkészült, azonban most már végérvényesen letehetünk arról, hogy a parlament elé kerülhessen.

Erre vonatkozó értesítéseink így szólnak:

— Ghița Pop a törvény első tervezetét elkészítette, még pedig azoknak a különböző kisebbségi memorandumoknak az alapján, amelyeket a különböző kisebbségi csoportok átnyújtottak a kormánynak. A törvénytervezet tehát elkészült és most már csak arról van szó, hogy

Maniu ígérete szerint a kisebbségi kiküldöttek összeüljenek a kormány megbízottjaival és közösen megtárgyalják a törvénytervezet pontjait.

Az első kisebbségi szakértőt, akit ez ügyben konzultáltak,

Brandsch mester volt, aki a legelőnkebben tiltakozott a tervezet ellen.

— Elképzelhetetlen — mondotta Brandsch —, hogy a kisebbségi törvénynek

ugyanaz a rendelkezése intézkedjék a német, mint a magyar iskolázatásról, vagy ugyanolyan korlátok közé szorítsák a német nyelv használatát, mint a magyarét.

Brandsch azt követelte, hogy a készülő kisebbségi törvény az általános kisebbségi rendelkezéseken kívül teljesen külön fejezetben fektesse le a németek jogait, külön fejezet intézkedjék magyar kisebbségi jogok kodifikálásáról és ugyancsak külön fejezet szóljon a többi kisebb csoportban élő kisebbségek jogairól. Ez egy olyan lojális és étvágygerjesztő tanács volt, aminek

sem Maniu, sem a kormány kisebbségi profétája, Pop Ghița sem tudott ellentállni.

Új alapokra kellett fektetni a már elkészült kisebbségi törvényt.

Az aztán más kérdés, hogy a Brandsch szája szerinti törvény már nem tudott megszületni. Cluj-Napoca.

Telefon 518. **Modern Mozgó, Brassó** Telefon 518.

Ma kedden, szerdán, csütörtökön

A legnagyobb háborús film!

„Westfront 1918”

Német beszélő világlágerfilm.

Western Electric beszélőgép

Legközelebbi világlágerünk

Német beszélő sportfilm attrakció!

„Fehér hegyek fia”

Főszerepben: **Maria Solweg**
(a Zapfenstreich főszereplője)

Nézze meg a csodás fotókat

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCC Cluj-Napoca.

Február 12

B I 3

Nem szabad hivatkozni a magyar belügyminisztériumra a hivatalos okmányokban

Az anyakönyvi hatóságoknak tilos a külföldi anyakönyvi hatóságokkal levelezniük

Kolozsvár, február 10.

A trianoni békeszerződés által teremtetett felsorolhatatlan számú furcsaság közül egyike a leggyakoribb, az, hogy például a Romániában élő állampolgárok Magyarországon vannak anyakönyvezve és amikor valamilyen okból szükségük van egy anyakönyvi okíratra, csak igen körülményes úton juthatnak hozzá. Nem a kiállító hatóság, hanem a romániai törvényes rendelkezések komplikálják ezt a kérdést. Arra, hogy Magyarországon milyen előzetesen kezelik az utódállamok területén élő polgárok ilyen természetű kívánságait, nagyon jellemző egy szatmári kereskedő esete, aki a Dunántulon született és miután szüksége volt egy anyakönyvi kivonatra,

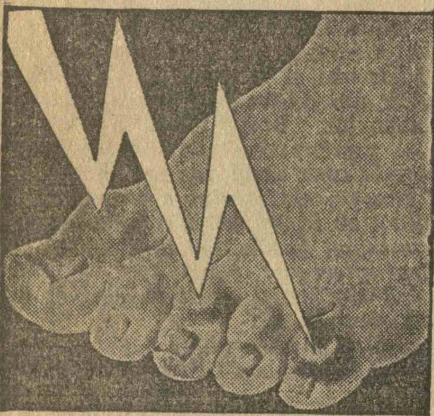
levélben fordult az illetékes körjegyzőséghez, hogy közölje vele, milyen úton juttassa el oda a bizonyítványt járó bélyegköltséget és kiállítási díjat. Néhány nap múlva a szatmári kereskedő ajánlott levélben megkapta már a kivonatot,

egy levél kíséretében, amelyben a körjegyző közli vele, hogy a bizonyítványt egy pengő, de, mert annak átutalási költsége sokkal több lenne, inkább ingyen állította ki a bizonyítványt, a bélyegyet is maga illesztette az iratra, hogy a kérvényezőnek, aki még szabályszerű kérvényt sem küldött be ugyan, ne kelljen sokáig várnia rá. Egy ilyen elintézés nálunk, minden más körülménytől eltekintve, kizárt dolog, mert, ha valaki nem mellékelte a bélyegyet, egyszerűen félredobják a kérvényét.

Mert

nálunk mindent megöl a bürokrácia. Igazolja ezt legújabbán a kolozsvári tartományi igazgatóság 3422-1931. számú körrendelete, amelyet a vármegyei prefektusokhoz, a törvényhatósági városok polgármestereihez és a megyei tanácsok elnökeihez intézett. A rendelet bevezető részében a tartományi igazgatóság arról panaszkodik, hogy szinte naponta intézkedik az anyakönyvek kiigazítása, különböző megjegyzések beírása és más ilyen természetű ügyek tekintetében és habár minden egyes esetben részletes utasítást adott ki az eljárást illetően, mégis azt kell tapasztalnia, hogy ezeket a munkákat egészen másképp intézik el. — Felbozza például, hogy

TYUKSZEMEK

Egy orvos megjelöli módját annak, mit kell tennie, hogy soha tyukszeme ne legyen.

„Ne vágja ki soha tyukszemét, tanácsolja Dr. Read, ez veszélyes és könnyen vérmérgezésre vezethet. A legbiztosabb és legkönnyebb módja annak, hogy örökre megszabaduljon tyukszemétől, a következő: tegyen egy kevés Saltrates-Rodell meleg vizbe és hagyja benne, mindaddig, amíg a felszabadult oxigéntől zsíros tej színét nyeri és lágygyá válik, mint az esővíz. Midőn lábat e tejszerű fűdőbe áztatja, az oxigén behatol a porusokba és a tyukszemeket epügy megágyítja, mint a vizet, úgyhogy gyökerestül lehátrahatja azokat: mindörökre eltűnnek.”

A Saltrates-Rodell csillapítja és enyhíti a fájdalmas, érzékeny és gyulladt lábat; fagyás és tyukszemek meggyógyulnak. Egy ilyen tejszerű fűdő másnapján már fut, ugrálhat, táncolhat kedveszerint!

Nincs többé tyukszem, sem fáradt, agyonkínzott, gyulladt láb!

A Saltrates Rodellt pár leírt minden gyógyszertár árusítja, iótállás mellett.

egy-egy község a magyar belügyminisztériumra hivatkoznak megjegyzéseikben, mások pedig idegen nyelven tesznek megjegyzéseket az okmányokban.

Sok lelkes, még a románok közül is, ugyancsak idegen nyelven teszi meg a megjegyzéseit, sokszor pedig minden megjegyzés nélkül juttatják vissza az iratokat a tartományi igazgatósághoz. — Erre való tekintettel a rendelet első pontja kategórikusan kimondja, hogy az anyakönyvekben, vagy más névjegyzékekben, ugyancsak a vonatkozó iratok hátlapján

Raducanu miniszter Aradon

A munkásoktól is levonják az áldozati taxát — mondotta a vasutak minisztere

Arad, február hó 10.

Raducanu közlekedésügyi miniszter hétfőn délután fél 2 órakor megérkezett Aradra, ahol az állomáson a hatóságok fejei ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A közlekedésügyi miniszter Aradra Piskiről utazott, ahol a vasuti műhelyek ügymenetét vizsgálta felül. Ellenőrző szemlét Aradon is megtartotta, még a délutáni vonattal tovább utazott Temesvárra, az ottani üzletvezetőség megteikntésére.

Elutazása előtt az aradi sajtótudósítóknak nyilatkozatot adott és a következőket mondotta:

Piskin és Ardon példás rendet talált a vasuti műhelyeknél. Az áldozati

Hónapokig zavarok lesznek az adóhivataloknál

A perceptorok lopásai miatt átszervezik a pénzügyi adminisztrációt

Megtörtént a kettős könyvvitel bevezetése az állami adóhivataloknál, ahol a képzettség nélküli hivatalnokok nem tudták végezni a munkát

Szatmár, február 10.

Két napig iskoláztatatták a pénzügyigazgatóságon az állami adóhivatalok személyzetét, hogy kioktassák az új pénzügyi törvényre, amelyet azért kellett hozni, hogy megakadályozzák az államháztartás sikkasztásokat, lopásokat az állami adóhivatalokban. Csak a szatmári pénzügyi adminisztráció területén minden évben kiderül egynéhány sikkasztás, amelyeket egyik, vagy másik megyebeli adóhivatalnál követtek el és a szatmári törvényszék fogháza talán soha sincsen állami perceptor, vagy legalább alkalmi adótitstól nélkül.

Százezrekre, sőt talán milliókra megy az az összeg, amivel az eddigi rendszer mellett az ország különböző részein a adószedők megkárosították az államot és a kormány nem talált más módot az államháztartás sikkasztások és hamisítások megakadályozására, mint hogy törvénnyel megváltoztatta az adóhivataloknál és pénzügyigazgatóságoknál eddig szokásban volt könyvvitelt és pénkezelést és francia módszert hozott be a pénzügyi adminisztrációba a kettős könyvvitel alapján.

Ez eddig rendben is volna. Utoljára is nem nézheti tétlenül a kormány, hogy az adószedők állandóan dézmálják a gondjukra bízott államkasszát és a vérell, kinnal kiizzadott adókat mindig leföldözzék a perceptorok. Meg kellett szigorítani az ellenőrzést, ami csak az egész rendszer átváltoztatásával volt elérhető. Az is helyes, hogy a bevált francia rendszert vezetik be nálunk is, csak az a baj, hogy — mint mindenben — ennél a rendszerváltozásnál is kapkodással, kettős balkézelt járt el a kormány.

A napokban berendelték Szatmárra a pénzügyigazgatósághoz az összes adótitsteket és perceptorokat és Andreu-tin pénzügyigazató két napon át magyarázta az adószedőknek az új rendszert,

csakis román nyelven szabad megjegyzéseket, vagy beírásokat eszközölni. Ezeket a megjegyzéseket csak a tartományi igazgatóság, vagy a bukaresti belügyminisztérium rendelkezéire való hivatkozással lehet eszközölni

és nem idegen államok szerveinek adataira való hivatkozással.

A rendelet ötödik pontja kimondja, hogy a romániai anyakönyvi hivataloknak nincsen joguk arra, hogy külföldi anyakönyvi hivatalokkal levelezzenek. l'enformán

a külföldi állampolgárokra vonatkozó okiratokat és anyakönyvi tényeket csakis a külügyminisztérium útján lehet a külföldi hatóságokkal közölni.

Hasonlóképpen a román állampolgárokat érintő okmányokat is csak a külügyminisztérium útján lehet bekérni külföldről.

Azokat a hatóságokat, amelyek ezeket a rendelkezéseket nem fogják betartani, szigorú büntetéssel fenyegeti meg a tartományi igazgatóság, amely hozzáfűzi azután, hogy mivel a külföldi hatóságokkal való levelezéseket sürögösen kell lebonyolítani, az ilyen természetű ügyek soronkívül intézendők el és a hatóságok ne várjanak külön sürgetéseket.

adót, amellyel a kormány az állami költségvetést igyekezik egyensúlyba hozni, levonják a vasuti munkásoktól is. A levonás azonban csak a törzsfizetésekre vonatkozik és az illetmények nem érinti. A CFR vezérigazgatósága egyébként a munkások leépítését beszűntette, új munkást azonban egyelőre egyetlen egyet sem vehetnek fel.

Raducanu miniszter rövid aradi tartózkodása alatt meglátogatta az aradi Astra-gépgyárat is s annak berendezéséről és teljesítő képességéről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Aradon az a vélemény alakult ki, hogy a miniszter látogatása szoros összefüggésben van az Astra-gyár romanizálásával, amelyről már beszámoltunk.

adót, amellyel a kormány az állami költségvetést igyekezik egyensúlyba hozni, levonják a vasuti munkásoktól is. A levonás azonban csak a törzsfizetésekre vonatkozik és az illetmények nem érinti. A CFR vezérigazgatósága egyébként a munkások leépítését beszűntette, új munkást azonban egyelőre egyetlen egyet sem vehetnek fel.

Raducanu miniszter rövid aradi tartózkodása alatt meglátogatta az aradi Astra-gépgyárat is s annak berendezéséről és teljesítő képességéről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Aradon az a vélemény alakult ki, hogy a miniszter látogatása szoros összefüggésben van az Astra-gyár romanizálásával, amelyről már beszámoltunk.

már beszámoltunk.

amelynek életbeléptetését harmadnapra már meg is kellett kezdeni.

Néhány óra alatt kellett elsajátítani az új, rendkívül komplikált pénzügyi adminisztrációt olyan hivatalnokoknak, akik az eddigivel sem voltak tisztában.

Hiszen az állami adóhivataloknál csapatosan ülnek a protekciók, akiknek azonban sem az iskolai végzettségük, sem a képesítésük nincs meg azokra az állásokra, amelyeket betöltenek.

Vannak adóhivatalok, ahol néhány elemi iskolát végzett hivatalnokokkal töltötték be olyan állásokat, amelyek betöltéséhez ezelőtt érettségi bizonyítvány és azon fölül magasabb kurzusok elvégzése kellett.

Ma faluról beszabadult, irni is alig tudó emberek pénzügyi hivatalnokok lehetnek, ha a mai rezsimmél protektoruk van.

Természetes, hogy ezekkel a képzettség nélküli emberekkel nem lehet ellátni az új rendszert, amelynek megtanulásához különben még a régi, képzett hivatalnokoknak sem elég egy-két nap. Ez a kapkodás, amit az egész új rendszer bevezetésénél tapasztalni lehetett, már érezteti is hatását. Mig ezelőtt 150-200 tételt el tudott intézni naponként egy-egy adóhivatal, addig az új és futtában bevezetett rendszer mellett

óránként kell ácsorogni az adófizetőknek az adóhivataloknál,

amelyeknél egy nap legföljebb 25-30 tételt tudnak szabályszerűen elintézni, amelyeknél egy nap legföljebb 25-30 tételt tudnak szabályszerűen elintézni a sokféle való könyvelés miatt. Kétségtelen, hogy hónapokig a legnagyobb zavar lesz az állami adóhivataloknál és lassabb, nehezebb lesz az adószedés.

Ámbár ez talán nem is olyan nagy baj.

FEJFÁJÁSOK

idegszába, influenza, rheumás fájdal-mak csakis a

Dr. MANU MUSCEL-tel

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kapható gyógyszertárakban és drogériákban.

Mi van a bukaresti magyar színházzal?

Bukarest, február 10.

A bukaresti magyar színház már egy hét óta nem tart előadást. Az Amicitia terem bérlete lejárt és a színház igazgatója még nem tudta összehozni az új terem bérletre szükséges összeget. Megírtuk, hogy a színház megmentése érdekében a bukaresti magyarok megalakították a Bukaresti Színpartoló Egyesületet azzal a céllal, hogy a válságba jutott magyar színház céljaira általános gyűjtést rendeznek. A gyűjtés megindult és tíz nap alatt

63 ezer lejrt sikerült összegyűjteni, de remény van arra, hogy a gyűjtött összeget talán százezer lejig sikerül kikerekíteni.

A gyűjtött összeg egyrészt szétosztották a színészek között, akik most már hetek óta a legfantasztikusabb nyomorral küzdenek. A színház igazgatója több mint 150.000 lejrel tartozik a színészeknek s ha a színházat nem sikerül átmenteni egy új helyiségbe, szó sem lehet arról, hogy a színészek valaha is megkaphassák járandóságukat. A színészek nyomorognak, éheznek, fáznak, nélkülöznek — és egyetlen reményük: az új színházterem, ahol megint sikerül fedél alá kerülniük.

Az új terem bérlete ügyében már napok óta igen előrehaladott tárgyalások folynak a színpartoló egyesület ellenőrzése alatt. Arról van szó, hogy talán sikerül megkapni a magyar színház céljaira a Lipsani-utcai Roxin-mozi felső helyiséget, mi tényleg kiválóan alkalmas hely volna a magyar színház céljaira. — Pompás nézőtér állna a közönség rendelkezésére, de ezenkívül megfelelő színpadja is van a teremnek és öltözők is vannak, ami majdnem teljesen hiányzott a magyar színház első helyiségéből.

Kovács igazgató különben annyira biztos abban, hogy sikerül ebben a helyiségben megnyitani a magyar színházat, hogy a 22 tagból álló társulatát újabb nyolc taggal egészítette ki. Rendezőt, karmestert, még egy primadonnát, egy második szubrettet szerződtetett Erdélyből, akik már ma meg is érkeztek Bukarestbe.

Mi lesz a román-magyar sportbarátsággal?

Brassó, február 10.

A B. L. már több ízben foglalkozott a román-magyar sportbéké helyreállításának szükségességével és rámutattunk arra, hogy éppen a román sport fejlődésének volna elsődrendű érdeke, hogy a fejlettebb magyar sportkörökkel az érintkezést mielőbb újra felvegye.

Azonban sajnos, a sportban is, miként a nagypolitikában, az illetékesek haragszom rádót játszanak és hiába a sportolók összességének kívánsága, a sportbéké olaját nem viszik még legjobb státéink.

Az egyik budapesti sportlap hírére válaszként most közli egyik igen jól informált bukaresti újság, hogy nem igaz, mintha Románia hivatalos delegátusai Budapestre utaztak volna a román-magyar sport-összeköttetés felvétele kérdésében.

Maholnap megkezdődik nálunk is a football szezon. Jó volna már megcáfolni a cáfolatot.

ORION

RADIO

József főherceg éles támadása Teutsch szász püspök ellen

Szenzációs részletek a főherceg naplójegyzeteiből

Vilmos császár brassói és szebeni tartózkodásának intimitásai

Budapest, február 10.

Röviddel ezelőtt már közöltünk néhány érdekes részletet József főherceg háborús emlékirataiból. A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában a kö. eljövöben új kötet fog megjelenni a királyi herceg tollából. Ebből a sajtó alatt levő kötetből módunkban van néhány részletet, természetesen csak kivonatosan ismertetni. — Kétségtelen, hogy a főhercegnek alábbi följegyzései Erdélyben a legértékesebb politikai pikantéria erejével hatnak, mivel elük egészen nyíltan a királyi herceg a nagyszebeni szász püspök, Fritz Teutsch ellen szól.

Nem lehet a mi feladatunk az, hogy a főhercegnek ezeket a két ségkívül tökéletes hiteit igénylő feljegyzéseit kommentáljuk. A püspöknek akit a memoárok többek között alantas hazafiatlansággal vádolnak, kell a válasz módját és helyét megtalálnia.

Maguk a feljegyzések egyébként arra az időszakra vonatkoznak, amikor a központi hatalmak haderői a román sereget Brassóból kiszorították és Vilmos császár legfelsőbb inspekcióna jelent meg ezen a hadszíntéren.

Brassó és a német császár

— 24-én reggel — írja a főherceg — Seckti tábornokkal a leggyönyörűbb időben a Predeal-hágóra siettem. Predeal nagyon össze van löve s teljesen kihalt. A határsorompók le voltak éresztve itt kiszállottunk és a piros-fehér-zöld sorompóknál felállottunk Vilmos császár fogadására. Egymásután érkeznek a motorkocsok az igen nagy kísérettel tábornokok, diplomaták, újságírók. Mind bemutatják nekem. — Végül Vilmos császár érkezik Mackensen tábornaggal. Jelenkezésem után a császár igen nagy melegséggel üdvözlő és maga mellé szólít az autombilba.

Brassó lobogódiszben, tele virággal és lelkes örömmiaddal, leírhatatlan lelkesedés, de bántani kezd engem, amikor azt halom kiabálni.

— Heil unserem Kaiser! Heil unserem Befreier!

Ez már sok, hiszen elsősorban az 51. honvéddadosztály mentette fel Brassót, igaz, hogy mellette a német 187. hadosztály küzdött. És Brassó csak a németeket vette észre? És egy közönséges szava sem volt a honvédekhez! Akik a harcban sokkal többet vérezték, mint a németek.

Vilmos császár sokat beszélt nekem Magyarországról s szövetségünkről és a jövőről. Rendkívül érdekes dolgokat mondott nekem az általános helyzetéről. Ő azt hiszi, hogy a háború talán még az idén be fog fejeződni, mert ellenségeink alig bírják tovább. Oroszország egyedül 18 millió embert veszített a háborúban és ember-tartalékait kimerítette, nem képes a háborút tovább vinni, hiszen maga a hadügyi miniszter tette az ajánlatot, hogy az orosz hadsereget egyharmaddal kell csökkenteni, mert az anyaországban a munkaerő már teljesen kiapadt. Vilmos császár azt hiszi, hogy ez az első lépés a leszerelésre. Anglia állítóg a pápát fölszólította kéz alatt, hogy tegyen békeajánlatot, mert a tengeralttjárók már fojtogatják. Olaszország sulyos katasztrófa előtt áll, éhínség, forradalom fenyegeti. Ezt is már megfojtotta a tengeralttjárók működése. Franciaország kimerült és nagy éhínség előtt áll. Most már kétségtelen, hogy megnyertük a háborút és közeli béke van kilátás!...

Szeptember 24-én este Nagyszebenbe utaztunk, ahová 25-én reggel érkezünk meg. Megint viharosan lelkes fogadtatás, úgy mint Brassóban. Megint a gyönyörű nemzeti viselet, közöttük sok székely közt — mert én intézkedtem így — szépséges magyar viseletükben. Magyarok, a kiket odahoztattam, hogy ne higgye Vilmos császár, hogy talán Németországban van.

Az utcán a népküldöttségekkel beszél a császár. A magyaroknál én vagyok a tolmács. A székelyek között egy ragyogó szépségű menyecske megkérdezi apogony

hogy hol tanultam meg ily tökéletesen a szép magyar nyelvet?

— Hiszen magyar vagyok, szépséges lánykám, éppen úgy, mint maga.

Végre megszűnik neki, hogy ki vagyok, akkor fülig elpirulva kér bocsánatot, de nem tudta, hogy van német egyenruhám is.

Teutsch püspök furcsa szerepe

Soká, egy félóránál tovább beszélt a császár Teutsch lutheránus püspökkel — folytatja a főherceg — Távolabb húzódtam, nehogy zavarjam beszélgetésüket. Az autombilba szállva egészen haragosan, magából kikelve pattantotta ki a császár: — Ezek a magyarok!!! Ezeknek öklömet mutatnám és megtanítanám őket —

„Fölség, tegnapelőtt nyomorultul telehazudták!”

József főhercegnek csak másodnap, amikor már Kolomeában voltak, nyílt alkalma a császárral intimusan beszélni. A főherceg megjegyzi, hogy naplóját utólag megváltoztatta, mert nem érzi feljogosítottnak magát ahoz, hogy az eredeti beszélgetést teljességében közreadja. Ez a közreadás csak 1970 után lesz lehetséges.

Sejteni lehet azonban a naplóból azt, hogy a császár furcsa véleményeket közölt meg informátoráról.

Egyébként József főherceg a következőket írja:

— Itt van az alkalmas pillanat. A császár egyszerű hangulatban lelkesedve beszél a látottakról. Egy anekdotából kifelé lyólag én a tegnapelőtti csunya este térek vissza. s többek között azt mondom:

— Igen, Fölség, tegnapelőtt nyomorultul telehazudták Fölségedet! Nem tudom ugyan, mit mondott Teutsch püspök, aki erős nagynémet izgató, de láttam Fölséged haragját, izgatottságát és abból tudom, hogy panaszkodtak Fölségednek. — Biztosítottam Fölségedet, hogy a szászoknak legalább olyan jó dolguk van itt, mint a magyaroknak.

csak éppen Teutsch püspökre kell vigyázni, mert hazafiatlan.

Azt hiszi, Fölséged, hogy 700 esztendő múltán még mindig megtartották volna tökéletes német voltukat a szászok, ha valóban elnyomást szenvedtek volna? Kérem, felejtse el Fölséged ezt az ügyet, mert ez a magyarokban a legkellemetlenebb emléket örökítette meg Fölséged részére. Fölséged tegnapelőtt az elnyomó magyarok ellen bosszút forralt és ezt azonnal fiatal Uramnak, királyunknak be akarta szüggerálni. Ismétlem, ez igen nagy bajokra vezethetne, annál is inkább, mert a németek tejben és mézben fürödnek itt. Ismétlem kérem Fölségedet, ne tegyen ilyen lépést, mert csakis rossz következményei lehetnek.

Szuros tekintete, mellyel keményen, mondhatnám ellenségesen néz reám, egyszerre kiderül, tenyerével negyöt üt hátamra, úgy, hogy majdnem lecsúszom az ülésről és melegen szól:

németek elnyomását abbahagyni. Majd figyelmeztetem Károlyt, hogy mit tegyen a magyarokkal...

A császár nagyon haragos volt, azért nem feleltem neki azonnal, majd később, ha megnyugodott, fogok neki valamit mondani, ami biztosan meg fogja akadályozni, hogy ebben az ügyben hamis tájékoztatás alapján valamit tegyen. Majd holnap mondom neki valamit, akármilyen is a következménye.

A fődolog az, hogy megakadályozzam abban, hogy magyar hazámnak valami bajt okozzon.

Oh, te a magyar hazádat megrontani törekpő háládatlan Teutsch püspök, aki mérgét orol becsöpögtetted ennek a nagy uralkodónak szívébe!

Sebaj! Holnap majd más nézetem lesz, ha meghallgatott engem.

— Köszönöm, édes barátom, a leckét! Igazad van! Tanácsodat követni fogom! Szabad egy cigarettára gyujtanom? Te olyan katonásan viselkedsz velem szemben, hogy nem merék többet engedély nélkül cigarettára gyujtani!

Nevettem ezen s ő is tréfára fordította s ezentul minden cigarettánál azt kérdezte:

Marosvásárhelyen már megindult az ügyességi eljárás a népszámlálási visszaélések miatt

nyilvánosságra hozták az önkényeskedéseket

Marosvásárhely, február 10
A december 29-én végrehajtott romániai népszámlálás visszaéléseiről és nem éppen jóindulatú tervedéseiről az erdélyi kisebbségi sajtó már töb. bizben megemlékezett, mindenkor kihangsúlyozva, hogy

a kormány nyilatkozataiban megígért tárgyilagosság mellőzésével megrendezett népszámlálás sem politikai, sem pedig tudományos szempontból nem ér semmit.

Eddig még nem érkezett jelentés arról, hogy akár a kormány, akár az igazságszolgáltatási hatóságok részéről valami történt volna a népszámlálás visszaéléseinek megtorlása körül. Annál nagyobb figyelmet érdemel az eljárás, a melyet a népszámlálás alkalmával elkövetett visszaélések miatt a marosvásárhelyi törvényezék ügyessége indított.

A józan ész logikája szerint az ügyességi eljárás során azokat kellett volna felelősségre vonni, akik a visszaéléseket elkövetették, akik hamis bevallásra kényszerítették a feleket és akik valótlán adatok kiereszkolásával az egész népszámlálási hókusz-pókusz értékét nullára szállították alá.

Az eljárás tudniillik nem a népszámlá-

— Liebe Joseph! Darf ich? Ismétljük a kommentálás nem a mi feladatunk. Ez a vita kizárólag a főherceget és a püspököt illeti.

Mégis kíváncsiak vagyunk arra, vajjon milyen információkat adna most Teutsch püspök, ha Vilmos történetesen Nagyszebenbe kerülne?

Az elnémetesítendő Magyarország

József főherceg megírja, hogy Vilmos császár azt kívánta, Magyarországon mindenki, még a legalsóbb néprétegekben is, tudjon németül. Harciaszati szempontból! Németország és a monarchia haderejét kizárólag német szolgálati nyelvvel közös vezetés alatt egységesíteni akarta.

— Az egész osztrák-magyar monarchiát germanizálni akarja annyiban, hogy keresztül akarja erőszakolni, hogy minden, még a falusi elemi iskolában is kötelező legyen a német nyelv tanulása, hogy azután a „harc-nyelv” német lehessen és mindenki tökéletesen bírja azt, a közlegényt is beléértve.

— Fölség, ez lehetetlen és semmi szin alatt sem szabad megkísérelni!

— De ő azt véli — folytatja József főherceg — hogy lehetne, mert egy osztrák tábornok ajánlotta ezt neki, aki erre vonatkozólag már egész tervezetet dolgozott ki és aki jól ismeri a magyar viszonyokat. Vagy ugy! Most már eleget tudok! Megint Ferenc Ferdinándnak a szelleme kísért!

Ennél az utolsónál frappásabb mondatot egy Habsburg-főherceg, le sem írhatott volna.

Egyelőre azonban csak a kisebbségi újságírókat és a magyar párt vezetőit vonja felelősségre, mert

lasi biztosok, hanem a lapírók és a Magyar Párt marosmegyei tagozata ellen indult meg. Leglább is minden jel erre mutat.

Banciu dr. marosvásárhelyi vezető-ügyész indítványára ugyanis Porav dr. vizsgálóbíró tegnap délután és ma délelőtt maga elé idézte a marosvásárhelyi lapok munkatársait, valamint dr. Biró Józsefet, a Magyar Párt marosvásárhelyi tagozatának titkárát. Azt kérdezte tőlük, hogy honnan szerezték az adatokat a népszámlálási biztosok munkájának bírálására és támadására.

Biró dr. a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy azokat a kommentárokat, amelyeket a népszámlálási biztosok visszaéléseiről a lapok leközöltek, a Magyar Párt tagozatának vezetősége hajlandó írásbeli bizonyítékokkal és tanúk felvonnatásával is igazolni.

Marosvásárhelyen most nagy érdeklődéssel várják a különös eljárás eredményét. Még megérjük, hogy a hatalmával és a beléjük helyezett bizalommal csufosan visszaelő némely népszámlálási biztos urak hegett a népszámlálás hibás adataiért az újságírók és a Magyar Párt vezetőségének tagjai fognak megbünhődni.

Inog a külföldi kölcsön?

Bukarest, február 10.

A Rador jelentése szerint a párisi kölcsöntárgyalásokban kedvező fordulat állott be.

Más oldalról érkező jelentés szerint a tárgyalások folyamán nehézségek mutatkoztak, olyannyira, hogy Popovici ma vissza is érkezik az országba további instrukciók végett. A nehézségek állítólag abból származtak, hogy Popovici vonatodik belemenni abba, hogy Auboin és Rist december végén lejárt mandátumát meghosszabbítsák, amihez a francia kormány ragaszkodik.

Differenciák vannak a kamatoknál is, mennyiben a Románia által ajánlott 5.31 százalékos helyett a németek 7.5 százalékos kórt kérnek.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

Brassó

MA kedden fut utoljára az idel szezon hatalmas filmujdonsága

A csavargók királya

Szerdától BUSTER KEATON (Malec) első táncos, éneklő, hangosfilmje

Az elsodort Malec

lesz vetítve.

A hét kimagasló monumentális filmeseményc

Háborgó szenvedélyek

című 100-német hangos beszélő film bemutatója lesz.

A fősz: CONRAD VEIDT, FRITZ KORTNER, HEINRICH GEORG, TALLA BRIEL

Arzen

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden jog fenntartva.)

(2-ik közlemény)

II.

Még csak esti nyolc óra volt, de a falu már éjszakai némaságba burkolódott. Csupán a kutyák ponyitottak egymásnak bus, idegen, téli dalaikat, melyeknek ritmusát még az őserdőből hozzátádk magukkal.

A Tisza felől fagyos szél süpöltött és kavarta a porhavad, mely sűrű, éles szemcsékben szemetelt alá a komor magasságból. A fehér lepel vastagon beborított minden. A Nagy-uccán, ahol most oly hangtalanul aludtak egymás mellett a házak, az égi pihék takarója alatt egybeolvadt az uttest a járdával. Egyetlen sötét pont volt csak ebben a végtelen fehérségben, az ártezi-kut csapja a kálvinista templom előtt, de az is úgy álldogált az éjszakában, akár egy megfagyott koldus. Szájából testes jégcsapok csüngöttek kifelé a körülötte a jégge dermedt hóviz úgy csillogott, mint ha vérrel plettá volna a kut acélestének.

A községháza kapuján hárman kfordultak az éjszakába s hangos szóval elindultak a Nagy-uccán lefelé.

Az uttest mentén Becsy Pál, a fiatal tiszteletes haladt. Középen Frankovics Imre, a jegyző. A házfalak mentén Tóth György, a főszolgabíró.

Szemelláthatólag felöntöttek a garatra. A szolgabíró és a jegyző összekaszkodtak s néha kapatosan dülöngéltek jobbra-balra.

— Te mindig nagy kujon voltál, Frankovics! — szögezte le elégedetten a szolgabíró. A fene egye meg a dolgot, ha inkvizíció volna, már rég elégtétl volna a mágyán. Mert ördögösség az, barátom, hogy minden asszonyt megölelsz, aki a közeledbe ér.

A jegyző a részek széles röhejével honorálta az elismerést.

— Dehogy is minden asszonyt, főszolgabíró ur. Csak akit lehetett. Tavaly is, hogy Pesten jártam, tudod, amikor a lajstromok miatt felküldöttek a minisztériumba...

A főszolgabíró magához szorította a jegyzőt, aki merész, csiklandós történetekkel szokta traktálni. Ő maga józan állapotban hideg, óvatos, szürke hivatalnok volt, afféle forsiflos bürokrata, aki titokban vásárolta a Fidibuszt s alantas vágyait csak elképzelésekben élte ki. Ezt a Szanin-típusú jegyzőt, aki oly könnyedén és bőven élt, magában csodálta és irigyelte. Talán ötvenkint sem jött volna ebbe az istenhátamögötti, megközelíthetetlen faluba, ha kiváncsiságát nem igazgatják alantasának merész meséi, melyek a téli esték borközi hangulatában a végtelenségig csigázták erotikai feszültségeit.

Magához szorította tehát a jegyzőt s ámbár a szél alaposan arcába paskolta a havat, nyakát előrenyújtotta a gallérból.

— A, Frankovics, hát ezért küldtünk téged az állam drága pénzén Pestre. Na beszélj, te disznó, majd jelentést küldök rólad az alispánnak...

A jegyző már benne volt az emlékezőseken.

— Képzeld el, főbíró uram, ülök a Párisi Aruház terraszán. Mondom a pincérnek, hallja barátom, hozzon egy forró teát dupla rummal. Hát amin! kimondom, nyílik az ajtó és bejön egy uriaszszony. Kérlek, főbíró ur, én már sok szépet láttam, de ilyen még nem. Én ezt le se bírom neked festeni, ehhez egy Paganini kellene.

— Paganini? Hisz ez hegedűs volt...

A jegyző nem jött zavarba.

— Eppen azért mondom. Mert ezt a nőt nem lehet lefesteni, csak elmuzeizálni. Ahoz főbíró ur andanték és allegrók és fortissimók szükségesek. Az a nő maga volt a megevelenedett Mona Liza, csak egy kicsit soványoskább volt. Képzeld el, kérlek a Mona Lizát a fogyókúra után...

A főszolgabíró sóvárabb volt, semmint túrlme lett volna a jegyző képeit és hasonlatait néghallgatni. Fantáziájában már forró események tükröződtek, jégcsapos bajusza alatt idegesen rágta az ajkát, hangja érdesen, szinte hivatalosan reszelt ahogy iskola Alapítvány - Kolozsvár központú Egyetem Készítve a szíve körül...

— Frankovics, ne papolj... pardon, ezer bocsánat, tiszteletes ur. Ne lirizálj, hanem mondd gyorsan el, mit csináltál te kincstári pénzen Pesten?

— Kérlek, főbíró uram, éppen azt mondom. Mert, hogy ez a nő olyan szép volt, az a legfontosabb az egész történetben. Vagy talán azt hiszed, akkor is elmondanám az ügyet, ha egy ronda, lucskos cseléd lett volna?

— Sokat papolsz, Frankovics... pardon, ismét ezer bocsánat... gyerünk a történettel...

— Szóval bejön és leül épp velem szemben. Vele volt egy gyerek is, egy kisfiu, meg egy másik nő. Nyilván a frajla. Na, gondoltam magamban, ha frajlét tart, akkor nemcsak szép, hanem gazdag is. Én főbíró ur, demokrata ember vagyok, de szeretem a gazdag nőket. Mert kérlek tisztelettel, a gazdag nő ápolat, jó szagu, olyan a husa, mint a csibének... már megbocsásson a Tiszteletes ur!

A pap, aki eddig némán haladt, felvett a fejét. Valószínűleg keveset halott eddig a társalgásból, mert némi zavarral kérdezte:

— Parancsol a jegyző ur?

Semmi... semmi. Csak aszondom, hogy demokrata ember vagyok, de szeretem a gazdag nőket. Szóval leültek velem szemben. Gondoltam, a fene egyen meg Frankovics, te már sokon mentél keresztül, jogászkorodban is két párbajod volt, most is megrekkírozhatod az egyik szemedet. Hát képzeld főbíró ur, mi történt?

Egy egészen rekedt hang ismétli a kérdést.

— Hát mi történt?

— Az történt, hogy a nő visszakacsintott. A szeméhez emelte a muffját s amögül nézett vissza, nehogy a kisfiu vagy a frajla észrevegyen valamit. Én is megrekkíroztam a félszememet ő is megrekkírozta a félszemét. Először nem is akartam hinni a dologban. Egy ilyen csudaszép és gazdag nő. Hát újra megpróbáltam. Diszkrét, srég pillantással. Erre ismét felemelte a muffját és visszanézett. Csak egy szempillantásig. De visszanézett.

A főszolgabíró újból türelmetlenkedett.

— Visszanézni a feleségem is tud, te tökféj. Azt mondd, ami utána következett.

— Kérlek főbíró ur, ha nem érdekel, én hallgatok... Mert ami tény, az tény. Én pislogattam, ő visszapislogott. Így ment egy félóraig. Utána mind a hárman felkeltek és elindultak kifelé. Én utánuk. Lassan sétáltak az Andrassy-uton a Váci-ut irányában. Az asszony minden száz lépésnél felemelte a muffját s oszt hátrakacsintott. Tört a fene, mit tegyek? A gyerektől és a frajlától mozogni sem tudtam. Végre leértünk a Bazilika sarkáig, ahol a villamosmegálló van. Itt megállottak. Ekkor mentő gondolat jutott eszembe. Beugrottam egy trafikba s vásároltam egy Pesti Hírlapot. Mire visszatértem, már fel is szállottak. Épp indult a kocs. Erre bólintott egyet. Na, gondoltam magamban, te már ismét megcsináltad, Frankovics...

— Mit csináltál meg? Amért bólintott egyet?

— Tapasztalatlan vagy, főszolgabíró ur. Azonnal elrohantam a lapkiadóba és feladtam egy apróhirdetést: A Párisi Aruházról a Bazilikáig megcsodált tüneményes szépségű urhölgyet kéri elragadtatót csodálójára, ismeretség hol s mikor lehetséges? Jelige: „Tisztelesség nem kétség.”

— S választ kaptál? Beszélj Frankovics, te sertes, majd jelentem az alispán urnak.

— Persze, hogy kaptam. Harmadnap reggel. Ez állott benne: Igen tiszelt Uram! Vasárnap délután öt órakor szívesen látom Önt teára. Udözli dr. Ladányi István. Budapesti-ut 15.

— Elmentél? Mi történt? Beszélj Frankovics, mert elrontom a minősítéset...

— Kérlek, amikor megkaptam a levelet, azt hittem, megüt az agyuta. Hyen...

— Aki az én káromon örül, az a szíve körül...

uton találkoztam a cibakházi orvossal, Pál Pistával, elhittam magammal, nem bírtam lefeküdni. Egész éjjel csavarogtunk, egyik lebugból ki, a másikba be.

— Tehát te hivatalos utakon lebugokba jársz. Ezt megjegyzem. Beszélj.

— Kérlek, szombaton kezdtem csak gondolkodni azon, hogy megyek én el ehhez a nőhöz? Az az egy ruhám volt, amiben felmentem. Így csak nem állíthatok be egy előkelő, gazdag urhölgyhöz vendégségbe. Mit tegyek? Nem volt más hátra, elködörögtem a Petőfi-ucca felé, ahol az ócskaságok boltjai vannak. Egy zsidótól kölcsönvettem szakettet meg csikos nadrágot. Forint ötvenet szedett el két napra az uzorás. Négy forintot fizettem egy plazstronigért, 11 forintot egy lakkcipőért. Aztán rendelttem egy bukétát, halvány székfü és piros rózsza, olyan volt, mint az álom, négy pengőt nem resteltek érte kérni...

A főbíró irigységét felpiszkálta ez a nagy éles.

— Te Frankovics, én egyszer lerovancsolom a kasszárt...

— Vasárnap beültem egy fiákkerbe s gyerünk a Budafoki-ut felé. Kérlek, a tizenötös szám egy villa, nagy kert van előtte. Az ajtón aranytábla: Dr. Ladányi István törvényszéki bíró. Gondoltam magamban, a fene egye meg, itt valami nincs rendben. Ez gyanus. Valami büzik Dániában. De ha már itt vagyok... Csak nem megyek vissza! Hát becsöngettem. Egy szobalány nyitott ajtót. Mondok, lelkem, a Ladányiné nagyságos asszonyt keresem. Tessék jönni már várja a nagyságos urat. S mosolyog egyet.

— Ó te becsutenje...

— Az előszobában levetem a kabátom, jobbkézrel előretartom a bukétát, ballal meg kopogok az ajtón. Tessék! — mondja egy női hang. Benyitok... hát főbíró uram, mit látnak szemem? Tiszteletes ur, ezt maga is meghallgathatja...

A pap, aki csak félfüllel halgatott oda, ismét felriadt gondolataiból.

— Hallgatom, jegyző ur...

— Hát csak hallgassa. Erdemes. Hogy mit látnak szemem? Amint kinyitom az ajtót. Hogy mit láttak?

— Mit igazsz itt bennünket? — vetette közbe a főszolgabíró. — Mondd, hogy mit látnak azok a saós szemek és pász.

— Hát kérlek alázatosan, kinyitottam az ajtót és előrenyújtott bukétával beleptem a szalomba. A közepén állott egy asztal, megterítve uzsonnára. Az asztalfőn ült a tünemény, mellette pedig...

A jegyző az emlék hatása alatt mélyen felsóhajtott.

— Mellette pedig a... férj!

A főszolgabíró megállott és meglepetésében tágra nyitotta szemét.

— A férj?

— Igen, a férj. Egyszerre csak forogni kezdett körülöttem a világ. Na gondoltam, ha van Isten abban a magasságos égbén... már bocsásson meg Tiszteletes ur, ha van Isten abban a csillagos menyorszámban, akkor megnyílik a föld és álló helyemben elnyel engem. Vagy pedig alábocsátkozik az Illés szekere és fölrágad legalább is a tejutig. A forró periték kiperte az arculatomat.

Megállottak a Hangya-szöpetkezet boltja előtt. Az idő egészen elkomiszodott, a Tisza felől már valóságos orkán zúdult a falu felé. A vad szél felkapta a havat s oly kíméletlenül, sűrűn sodorta odébb, mint a számom a szaharai homokot.

A közeli cigánymuzsika hangjai szűrődtek át a téli vihar ponitásain és zokogásain. A nagyvendéglőben, Marót Balázséknak nyilvánvalólag mulatság folyhatott. De vidám társaság lehetett a konkurrens kocsmában is, mely éppen a Maróttal szemben feküdt, a Cser Lajos sötétében. Innen egy mély, erős hang is kifurakodott és a Nagy-ucca éjjelében viaskodott a téli zivataros ősi akkordjaival.

Aki az én káromon örül, az a szíve körül...

— Ez a Pápai János hangja, — mondta a jegyző. — Az ordít úgy, mint a bika s ő forgatja olyan gond nélkül a biciklét.

— A bor itt az átka az emberfiának — szólalt meg a tiszteletes csendesén. — Az lesz a vége, elisszák még a lelküket is. Össze kellene fogni az egyháznak, közigazgatásnak...

A főszolgabíró közbe vágott. Érdekelte, mi történt a Budafoki-ut villában s mint száraz bürokratát amugy sem ragadta meg más, mint a hivatalos kötelesség. Az akta, az inspekció és a jelentés. Minden, ami ezen felül volt, ami magassabbrendű volt, elsuhand a füle mellett.

— Haggya már, tiszteletes uram... Jó nép ez, ha iszik is... A mult választáson négy százalék sem volt ellenzéki. Befizeti az adóját is. Csak nem kell remképeket látni. Szóval ott ült a férj, Frankovics?

— Ott kérlek, főszolgabíró uram. Gondoltam magamban, vagy repüljek a mennybe, vagy süllyedjek a pokolba. Közben pedig dadogtam valamit, hogy ke... ke... ze... ze... it csó... csó... csók... lom... pa... pa... pardon, tévedés. Erre felugrott a férj:

— Csak tessék beljebb kerülni! Tessék helyezze kényelembe magát!

— Tudod főszolgabíró ur, olvastam, hogy amikor az embert viszik akasztani, akkor egész furcsa gondolatai támadnak. Hogy például de jó volna egy porció túróscsusza. Meg, hogy itt van a Schwarzschatós cégére, ezt se látom már többet ebben az életben. Hát valahogy így voltam én is, amikor a férj... gondoltam, hogy helyezzem kényelembe. Azt gondoltam magamban, kényelembe helyezni magát az nem... germanizmus. En pedig, mint a magyar Szent Korona országainak hűséges közigazgatási tisztviselője nem akceptálhatom a germánizmust. Tehát nem is helyeztem magam kényelembe. S hogy körbe forog velem a világ, azt mondtam a férjnek:

— Tévedés... biztos tévedés... néniéncsere. Rére rég voltam Pesten. Egy másik Ladányiné naccságos asszonyt kerestem. Bo... bo... bocsánat!

— Dehogy bocsánat. Semmi bocsánat. Édes uram, sőt mi kérünk bocsánatot. Már vártuk Önt, tessék, itt van a harmadik csésze, foglaljon helyet.

Ezzel az asszony is felkel a helyéről, kiveszi a kezéből a bukétát és odavezeti az asztalhoz. Azt se tudtam, én vagyok-e bolond, vagy a világ bolondult meg. Ugy ültem a széken, mintha agylágyult lettem volna. Hol én kértem bocsánatot a férjtől, hol a férj tőlem. Végül kiderült, hogy az asszonyelőre megbeszélte mindezt az urával, kíváncsi volt arra, hogy zajlik le egy ilyen aszfalt-ismeretség. S éppen én voltam az áldozat.

A szolgabíróból vulkanikus erővel tört ki a nevetés.

Nemcsak a borközi állapot feleltetlem folyamánya volt ez a széles röhej, hanem az irigykedés felszabadult elégtételérzése is. Mintha félig fagyottan meleg teával öntözgetnék belülről, olyan kellemesen, édesen csiklandozta, melegeitette az, hogy a jegyző ilyen csufos helyzetbe került.

— Hallja, tiszteletes uram, nagyon jó, igazán nagyon jó. Szóval beugrottak Frankovics?... Hahahaha... Hát kell neked tünemény? Kell neked bukéta?... Hahaha...

Fizessen elő lapunkra! Megrendelés esetén az előfizetői példány beindításáig megjelent regényfolytatásokat díjtalanul megküldjük. Brassói Lapok kiadóhivatala.

Pontot tettek a millstatti dráma után

A kuria végső fokon jóváhagyta Erdélyi Béla életfogytiglani fegyházbüntetését

A Kuria Szeőke-tanácsa ma délben hirdette ki ítéletét Erdélyi Béla gyilkossági perében.

A Kuria helybenhagyta az elsőfoku bíróság verdiktjét s ezáltal Erdélyi Béla életfogytiglani büntetése jogerőssé vált.

A millstatti dráma ügye, amely hosszú időn foglalkoztatta a közvéleményt, ezzel végre lezárult.

A végsőfoku ítélet indokolása meg-

egyezik a tábla ítéletének az indokolásával.

A jogerős ítéletet Schadt tanácselnök fogja néhány napon belül kihirdetni Erdélyi Béla előtt.

Erdélyi Bélát, aki eddig a Markó-utcai fogház asztalos műhelyében ládákat és székeket készített, daróc fegyencruhába öltöztetik be. Életfogytiglani büntetését a váci és a hertai fegyházban fogja kitölteni.

Epizód a törvényesség uralmából

Peregen a közokirathamisítás nem diszkvalifikál

Arad, február 10. Az aradmegyei szintizsma magyar lakosságú Pereg községben már évek óta hasáskodik egy Cizmasiu nevű jegyző. A jegyző ur vigan terrorizálta a községet, míg végül a közelmúltban elérte a végzete. Évekig tartó huza-vona után a bukaresti legfelső fegyelmi bíróság megállapította bűnösségét és közokirathamisítás, hivatalos hatalommal való brutális visszaélés és egész sor hasonló bűntett miatt, két esztendőre felfüggesztette állását.

Az ítéletet, — mely ellen nincs felebezésnek helye, — a temesvári tartományi igazgatóság illetékes osztályán tudomásul is vették, a község pedig várta, hogy végre megszabaduljon Cizmasiu-tól.

De az emberek terveit a végzet színe előszeretettel keresztezi mint azt általában tapasztalni méltóztatnak a nyájas olvasók is...

Igy történt az most is. Dehogy röppent a híradás és meleg hivatalból Pereg jegyzője.

zője, — Az aradi prefekturán ugyanis „megreformálták” — azt hiszem, ez helyes kifejezés lesz, igen: megreformálták, — a megfélemlíthetetlennek nevezett ítéletet. A „reformok” igazán liberális elgondolás alapján születtek meg. — Cizmasiu ur nem ment. És nem is megy Peregről. Az aradi vármegyei prefekturán ugyanis úgy vélik, hogy mivel azok a bűntettek, amelyekért a nagyhatalmu jegyzőt elítélték, két esztendővel ezelőtt történtek, tehát ilyen hosszú idő után nem méltányos és nem indokolt lesújtani valakire, tehát, — döntötték el csodálatraméltó bölcsességgel, — tehát Cizmasiu ur nem megy két esztendőre. Hanem, hogy hát mégis, ugy-e, legyen valami látszata annak, hogy hát még sem lehet ezt ilyen nyíltan csinálni, meg meggy-más, hát egyszerűen úgy döntöttek, hogy Cizmasiu jegyző marad, ezzel szemben két esztendőre visszamenőlegesen vissza kell, hogy fizesse fizetését...

Ehnyai az egész. Kész. Nem mehet. Leg-alább is szó nélkül nem mehet.

Franciaország egyre erősebb rendszabályokat fogantatosított az idegen munkásokkal szemben

Újabb beszámoló a franciaországi munkáshelyzetről

Páris, február 10. Eppen azért, mert az elszegényedett Európában hosszú időn keresztül Franciaországot a munkanélküliek Mekkájának tekintették és, mert sok keresetnélküli, vagy megélhetését feljavítani akaró egyén ma is posztalgiaival gondol ide, fontosnak tartom, hogy időközönként ismertessem az itteni helyzetet. Az idegen munkásokat ellenőrző hivatal ma inkább hasonlít egy szegények menedékházához, mint hivatalos állami intézményhez.

Lerongyolódott, sápadt férfiak özönlik el a folyosókat, vagy topognak fázósan, dideregve az épület előtt. Várják a „jószerencsét”. Azután visszafelé refrainként kapják, a „nincs munka” jelentést. És álldogálnak csalódottan tovább a környéken, mint a reménytelenség eleven szobrai.

De nem ezeknek a képét akarom festeni, hanem beszámolót akarok adni a Nemzeti Gazdasági Tanács kimutatásáról, melyet most készített a franciaországi munkás-helyzetre vonatkozólag.

Pontos számokat bocsátottak rendelkezésemre. Eszerint: 1951. január 1-én egymilliószáznolcvanezer rendes munkagazdálvánnyal ellátott idegen munkás volt itt. Körülbelül százezerre tehető azoknak a száma, akik igazoló iratok nélkül helyezkedtek el.

Az idegen munkások összességének egy negyede talált elhelyezkedést, mint földműves. A másik háromnegyed elhelyezkedett az építkezést, a textil, a vas és a fémiparban pl. kimutatják, hogy egy hivatalos anket szerint, három szénbányában 61 százalékban idegen munkások dolgoztak. Három autógyárban is 26, 36 és 47 százalékban idegeneket foglalkoztattak.

Az érem másik oldala az, hogy az autógyárban részleges munkaleállítást töröltek, aminek következtében itt és az országban 25 százalékát elbocsájtották. Főlegesen külön hangsúlyozni, hogy első sorban az idegenek estek ebbe a száz-

selyemiparban, a kivitel csökkenése folytán, szintén nagy számban bocsájtottak el munkásokat. A cipő és bőriparban 30 százalékkal redukálódott a munka és a papírgyárak is 15—20 százalékkal redukálták a munkaslétszámot.

Érdekes jelenség, hogy az élelmiszereket előállító gyárak: mint tápszer, sütemények és csokoládé-üzemek, egyelőre dolgoznak. Viszont a pékek, hentesek, fűszerezők, sőt a kávéosk és vendéglősök igen nagy számmal bocsájtották el alkalmazottaikat, ahol pedig szintén sok külföldi munkaerő talált megélhetést.

Az üveg és porcellániparban is 30 százaléka a leépítés. Ellentétben a kémiai gyárakban, ahol változatlan a munkások létszáma.

Azzal a hivatalos kimutatással kapcsolatban, melyet Moreau-Neret, a Nemzeti Gazdasági Tanács részére készített, a következő és az idegen munkásokra vonatkozó részletet kell figyelembe venni:

Igen szigorú ellenőrzést követel a külföldön levő francia konzulátusok részéről a Franciaországba készülő munkások utlevélét illetőleg.

Mindenképp megakadályozni az országba való bejövetelet.

Igy lehet csak megállítani a jelenleg még csak részleges munkanélküliséget.

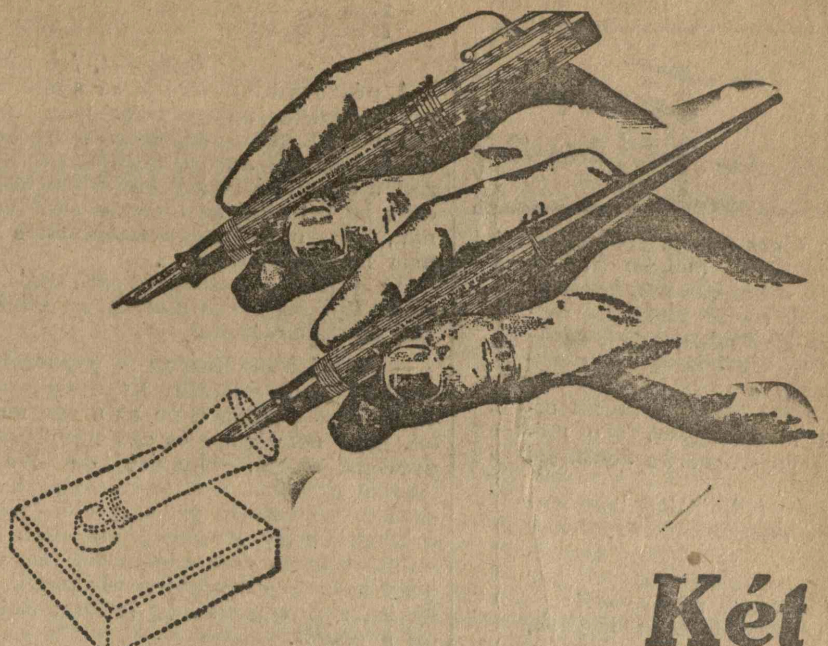
A már ittlevő ipari munkásokat, a mennyiben akár politikai, akár gazdasági okból az országot elhagyni nem óhajtják, agrármunkára kell szorítani.

A földmunka ugyanis az egyetlen területen jelenleg is, mely elbirja az idegen munkaerőt; sőt vannak egyes megyék, melyek most is keresnek földmunkásokat.

Mindezekből látható, hogy Franciaország, mely ha még távol is esik Németország, Anglia, Itália, vagy Amerika viszonyaitól, erősen védekezik, hogy a részleges munkanélküliség ne váljon általános jelenséggé. Nem csodálatos tehát, hogy óvintézkedései során legelsőben az idegenek ellen foglal állást.

Talán közben el is felejté, hogy voltak évek, mikor belföldi munkások hiányában, kéreőn fordult az idegenek felé, akiknek tehát némi kis részük van a mai francia ipar és gazdasági helyzet általános fellendülésében.

Mándy Ilona

Két töltőtoll egyben!

Az egyetlen töltőtoll, amely kétféleképpen használható

Ha egy Parker Duofold töltőtollat vesz, valószínűleg kettőt vesz. Csak le kell csavarnia a fődőt, amely a töltőgomb töltött van és ki kell cserélnie a hosszabbítóval s ime: 10 másodperc alatt a Parker-toll máris készen áll az íróasztalnál való használatra is. Ha viszont fordítva jár el, épp olyan gyorsan zsebtollá alakíthatja át. A Parker Duofold tehát az egyetlen töltőtoll, amely kétféleképpen használható.

Erőkifejtés nélkül ír.

Parker Duofold az egyetlen töltőtoll, amely 29 szabaddalomból és 47 tőkéltesítéssel rendelkezik. A tinta egyenletes folyása lehetővé teszi a minden erőkifejtés nélküli írást. A tollhegyet 25 évre garantáljuk, a tok törhetetlen permaintból készül, csodálatos színválasztékban, gyönyörű kivitelben. Ízlésének megfelelően választhat: kínai vörös, jade-zöld, lapis-lazuli-kék, fekete színű tollat, vagy a csodás Parker luxus szeriából, amely a gyöngyház minden színnyalatában (gyöngyház feketével, vagy zölddel) kapható.

Parker Duofold

Vezérképviselő:

Max Grundhand

Bukarest I., Strada Eroului 1.

Senior Lei 1.600 —
Senior Lux L. 1.950,
Special Lei 1.400,
Junior-Lux, vagy
Lady Lei 1.650 —
Junior L. 1.200, Lady
Lei 1.200, — Ironok
Lei 650, 1200.

Ismét küszöbön áll a forradalom Spanyolországban

Alfonz király szobor-karrikaturáját a madridi diákok elégették

Madrid, február 10. A spanyol belpolitika horizontja felett ismét gyülekeznek a viharfellegek. Alig egy hónapja, hogy Mello Franco a cuerta-vientosai repülőtéren megrendezett forradalmát a kormánycsapatok elfojtották, s most a helyzet ismét annyira kiéleződött, hogy a forradalom kitörése minden pillanatban várható.

A köztársasági propaganda megerősödése annál nagyobb veszedelmet jelent, mert a spanyol kormány értesülései szerint a közelgő forradalomban határozott kísérletet tesznek Alfonz király detronizálására is.

A rendőrség az összeesküvők után indított hajtóvadászata közben lefoglalt egy titkos nyomdaiüzemet, amelyben monarchia-ellenes röpiratokat nyomtattak. Ezenkívül felfedeztek egy fegyverraktárt is, amelyben a köztársasági mozgalom hívei rengeteg hadianyagot halmoztak fel.

Forradalmi és eléggé fenyegető a madridi egyetem hallgatóinak a hangulata is. Tegnap a diákság zajos tüntetést rendezett és

a menet élén körülhordozták az utcákon Alfonz király szénából és pamutból készített gunyszobrát, amelyet később az egyik téren nyilvánosan elégették.

Az egyetem falait is telerázták Alfonz karrikaturáival, amelyek alá szidalmazó szöveget írtak.

Amíg a spanyol főváros hangulata ismét a forradalom felé hajlik, a kormány mintha semmi sem történnék, előkészületeket tesz a legutolsó felkelés főbűnősei ellen indított vizsgálat lefolytatására. A Párisban tartózkodó Melo Franco repülőőrnagy a párisi spanyol követiség útján éppen most kapta meg azt az idézést, amely felszólítja, hogy 30 napon belül jelentkezzen a madridi katonai törvényszék előtt és adjon számot forradalmi ténykedéséért. Madridban azonban bizonyosra veszik, hogy Mello őrnagy az országba nem fog térni.

HIREK

Szin: tágas térség. Jobboldali hirdetőoszlop, melyen Noé és Comp és a konkurrens, hajózási vállalatok riktó plakátjai csúsznak. A közönséget egy kis tengeri utra. Háttérben kis csapadék, mely a „Noé bárkája” az az „Noé kis bárja” feliratot viseli. A messzeségben egy modern óceánjáró bárka konturjai sötétlenek.

Noé apó: (admirálisjelmezben) Hála az özönvíznek, özönlenek az utasok. (Megafonon keresztül): Ararat felé beszállani! Bárka a harmadik págyon!

Az utasok: (részint izegnek, részint mozognak).

Noé apó: Csak egymás után hölgyeim és uraim! Itt nem lesz toladóval! Figyelmémetek önként, hogy a Zeppelin csak később fogják feltalálni! Tehát jaj minden potyautasnak! Aki még is a Zeppelinben érzi magát, az repülni fog, garantálom!

A számar: Kérek két jegyet... nekem és a feleségemnek... őt is elhoztam! Egyébként, ha megengedi... Számar vagyok.

Noé apó: Mindjárt gondoltam! Tessék! (Jegyet ad).

A vakondok: Noé ur! Engem ingyen muszáj elbinni, vagy legálább is 75 százalékos kedvezmény! Nekem nem telik... pedig mindenki tudja, hogy az orrommal turom a földet!

Noé apó: Esküszöm, ráfizetek az üzletre! Kötődj! Hát maga mit ugrál itt... maga kis háziállat!

A bolha: Kikérem magamnak az ilyen csipős megjegyzéseket. Csipkelődni csak nekem van jogom! Egyébként egy ajánlatot akarok tenni. En kész vagyok a felesége önagyságával foglalkozni, ha ingyen utazhatok!

Noé apó: Maga az én embe-rem! Nem bánom! Azonban a feleségem, mint minden nő, az utra különösen kicsipte magát!

A bolha: Azért nekem is jut! (Megugrik).

A tigris: (Szinésznő, belibeg). Itt vagyok, mond enfant, nem késtem el kicsikém?

Noé apó: Szó se róla, pofikám! Engedd meg, hogy a kabinunkba kalauzoljalak! (Belekarol).

A tigris: És a feleségem... Noé?

Noé apó: Őt már megcsipte valaki! (Felmennek a hajóhídon).

Az utasok: (Sugnak-bugnak) A Noé barátjánál! Micsoda elegancia! Egy valódi tigrisbunda van rajta! Persze, neki telik... a mi pénzünkön!

Noé apó: (a kabinban a tigrishez simulva) Most már eshet negyven nap és negyven éjjel.

A tigris: Noékám, félek, hogy belát valaki, huzd le a függönyt.

Függöny.

Inconnue.

Még két nappal meghosszabbították az adóbevallás benyújtási határidejét

Budapest, február 10.

A pénzügyminisztérium az adóbevallások benyújtásának egyszer már máig, február 10-ikéig meghosszabbított határidejét még két nappal megtoldotta. Eszerint a bevallási íveket legkésőbb 12-ikén estig be kell adni az illetékes adóhivatalnak, mert újabb meghosszabbításra már nem lehet számítani.

Az eddigi adószökevények ettől eltérőleg 15-ikéig nyújthatják be bűnbánó első adóvallomásaikat.

— Az új Miss Európa — garantált leány. Párisból jelentik: Közlöttük, hogy az új Miss Európa ellen az a vád merült fel, hogy nem leány és egy négyhónapos gyermek anyja. Maurice de Walleff francia újságíró, a Miss-választások rendezője, megcáfolja ezt a híresztelést és kijelenti, hogy Jeanne Juilla ellen semmiféle kifogás nem merült fel. Tény az, hogy hasonló szépséghibával illették Miss Párist, akit viszont meg is fosztottak ettől a címtől.

— Felborult a Gandhi autója. Bombayből jelentik: Szerencsés kimeneteli autószerencsétenség történt Gandhival, a nemrégén kiszabadult hindu néprezérrel. A Luchnov-Allahabadi országúton motorhiba következtében árokba fordult és felborult az autója. Szerencsére a bennülőeknek az ijedségen kívül semmi bajuk nem történt.

— FIGYELJE a címkéjén feltüntetett lejáratot és ujtsa meg lejárt előfizetését, hogy megszakítás ne legyen a lapküldésben.

— Elveszett szombaton a Koronától a Kapu-utcai utvonalon egy ébel márkájú arany férfi karkötő-óra. Becsületes megtaláló kéri az a kiadóhivatalban leadni, ahol illő jutalomban részesül.

— Újja alakult a nemzetközi menekültügyi hivatal. Genéből jelentik: A nemzetközi menekültügyi hivatal, amelyet Nansen halála óta, aki élén állott, átszervezték, most újalakult és ismét megkezdte működését. A hivatal igazgatóságába egy görögöt, egy németet és egy csehét választottak be. Az igazgatótanács első ülése március 12-ikén lesz.

— Változások a francia hadvezetésben. Párisból jelentik: A tegnapi tartott minisztertanácsban a kormány Petain tábornagyot saját kérelmére a légügyi védelem főfelügyelőjévé nevezte ki. Petain helyébe, a legfelső hadügyi tanács alelnöki székébe, Weygand tábornok, az eddigi vezérkari főnök került, akinek utóda viszont Gemalin hadosztálytábornok lett.

— A helybeli fogorvosok megállapodása. Tekintettel a honorárium hátrálékok felhalmozására és ennek a jövőben való elkerülésére, a többi fogorvosi egyesületek mintájára, a helybeli fogorvosok a következő határozatot hozták: Január 1-től kezdve a következő fizetési megállapodások kötelezők: A honorárium minden egyes látogatás végén ki egyenlítendő. Informatív megbeszélések után is jár tiszteletdíj. Hosszabb kezelés alkalmával (technikai munkák) az előre látható összegnek legalább fele előre, a fennmaradt hátrálék a munka befejezésével fizetendő ki. Ezek a megállapodások a rendelésben kifüggesztett táblákon, valamint a díjjegyzéken a közönség tudomásul vétele végett feltüntetendők.

— Holtan találtak egy angol kémikust és asszisztensét a laboratóriumban. Londonból jelentik: A Lancashire állami laboratóriumban tegnap holtan találtak Campbell ismert kémikust és asszisztensét, akik mérges gázokat próbáltak ki. A gáz, ugyancsak, a levegőnél is sulyosabb volt, mert nem szívargott át a szomszéd termekbe és így a szerencsétlenség is csak akkor vettük észre, amikor feltűnt, hogy Campbell és asszisztense késő estig nem jönnek elő a laboratóriumból.

— Ne hagyja magát az orránál fogva vezetni! Vesse jól az emlékezetébe, hogy az igazi Erich Maria Remarque „Nyugaton a helyzet változatlan” c. film csak napok múlva lesz Brassóban bemutatva.

— Két hónapi elzárás házasságszédelgésért. A brassói törvényszék II. szék-ciója ma tárgyalta a házasságszédelgés vádjával előállított Huget Oszkár bűnperét. Huget nagyobb összegeket csalt ki a nőktől, azon az alapon, hogy majd feleségül veszi őket. A feljelentések lavínáját egy leány indította meg, akitől 60 ezer lej csalt ki két hónap alatt, azután pedig megszökött a házasság elől. — A törvényszék a veszedelmes kékszakált 2 havi fűházra ítélte. Az ítéletet úgy a gyűvés, mint az elítelt megelégedtek.

Teljes értékű, tökéletes munkát csak a végezhet, akinek idegei rendben vannak, munkaképessége zavartalan. A reggeli és uzsonna-tejhez 2-3 kávéskanál Vomaline erősíti az izmokat és idegeket.

— Április elsejéig kérhetik áthelyezést a tanítók. A kolozsvári tartományi igazgatóság hivatalos lapjának negyedik száma közli a közoktatásügyi reszort 702-1931. számú körrendeletét, amelyben közhírre teszi, hogy a rendeletben közölt és megüresedettnek nyilvánított tanítói és óvónői állásokra, valamint a még időközben áthelyezések folytán megüresedett állásokra vonatkozó kérvényeket április elsejéig kell benyújtani az illetékes megyei tanfelügyelőséghez, (revizorát). Akik olyan iskolához akarják magukat áthelyeztetni, amely más tartományi igazgatóság hatáskörébe esik, azok kérvényeiket ugyancsak április elsejéig közvetlenül a kolozsvári tartományi igazgatóság tanügyi osztályához, (Serviciul Invățământului) küldjék be. A megüresedett állások névjegyzékét az érdekeltek a tartományi hivatalos lap negyedik számában találhatják meg.

— Eltűnt egy idegbajos fiatalember. Piskiről jelentik: Tölgyes Ferenc 22 éves fiatalember, aki a piskii műhelyben, mint lakatos dolgozott, folyó hó 2-án eltűnt sógorának, Deutsch János mozdonyvezetőnek lakásáról és azóta nyoma veszett. — A szerencsétlen fiatalemberen az utóbbi időben a buskomorság jelei mutatkoztak, úgy, hogy hónapokig kezelték a kolozsvári ideggyógyászati klinikán is, ahonnan csak pár héttel ezelőtt jött haza. — Mindössze annyit tudnak róla, hogy az Arad felé induló gyorsvonatra szállt fel hétfőn este. A kétségbeesett család kéri azokat, akik netalán tudnának valamit róla, vagy őket, vagy a piskii csandórséget szíveskedjenek értesíteni.

Mihalache becsületsértési pört indított Mirescu ellen

Bukarest, február 10.

Cristescu szociálista képviselő a párt vasárnapi négyülésén rendkívül erős kirohantást intézett Mihalache belügyminiszter ellen, akit többek között azzal vádolt meg, hogy törvénytelen uton szerzett pénzzel vett házat magának.

A belügyminiszter hétfőn becsületsértésért följelentést tett a szociálista képviselő ellen. Ugyancsak pört indított Mihalache az Ordinea című lap ellen, amely „Cigánydiktatura” című cikkében becsületsértő módon foglalkozott úgy Madgearu, mint Mihalache személyével.

— Argentínát is riasztgatja az orosz dumping. Rio de Janeiróból jelentik: Az argentinai gyárosok szövetsége kéréssel fordult a kormányhoz, hogy haladéktalanul tiltsa meg a szovjetárak bevitelét. Az utóbbi időkben megjelenő áruval telt orosz hajók ugyanis olyan árákon kőtyavetyélnék el mindent, hogy teljes lehetlenség velük felvenni a versenyt. A kormány még nem döntött a kérdésben. Az orosz gabona dumping egyébként már az eddigi érintetlennek hitt Kanadát is veszélyezteti. Megham volt exminiszterelnök köruton fejtegeti, hogy a kanadai farmernek vagy le kell sülyednie az orosz muzsik életmódjára, vagy a legelkeseredettebb harccal kell megvédenie az angol piacot az orosz dumpingtól.

— Magyarországon is terjed az influenzajárvány. Budapestről jelentik: Az influenza járvány az egész ország területén erőteljes formában jelentkezett. A megbetegedések száma nő, szerencsére azonban a betegség lefolyása jóindulatú. Kaposváron a polgármester bezáratta az elemi iskolákat. A tisztifőorvos jelentése szerint a járvány részleges megszűnése várható.

— Takamacsu megérkezett Berlinbe. Tudósítónk táviratozza: Takamacsu japán herceg és felesége Prágából jövet hétfőn megérkeztek Berlinbe. A herceg és neje 17-ig maradnak Berlinben, aztán délnémetországi tanulmányutra indulnak.

Modern kultúrétünk jelensége a chronikus székrekedés. Orvosi tanácsra vegyen be este 2-3 szem Artin dragéet és a reggeli normális ürülésnél eszébe sem fog jutni, hogy hashajtót vett be.

— UJITSA MEG lejárt előfizetését idejében, hogy megszakítás nélkül mindennap küldhessék továbbra is címére a lapot. (Kísérje figyelemmel a címkén feltüntetett lejáratot).

— Áldott állapotban levő nők és ifjú anyák a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatát által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyítás főképviselelője a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszertüzletekben kapható.

Rekedtséget, torokgyulladást, garathurut gyógyít az Anacot pasztilla. Egy fiola ára 37 lej.

★ Eljegyzés. Vágó Magdust eljegyezte Farkas Imre, a Concordia Filmvállalat igazgatója, Brassó.

Antinevralgic

DR. MANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-rén, idegzsábák stb ellen Csakis eredeti csomagolásban áru-sítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellá-tott 2 kapazula (os-tyában) van.

Kapható:

gyógyszertárakban és drogériákban.

— Raducanu cáfolja a kormányválságról szóló híreket. Temesvári tudósítónk jelenti: Raducanu közlekedésügyi miniszter tegnap, hétfőn este fél 9 órakor Temesvárra érkezett, ahol az állomáson Bocu Szevér dr., bánsági tartományi főnök fogadta. A miniszter és kísérete a fogadtatás után a tartományi főnökség palotájához hajtatott s ottan fogadta a hírlapírók küldöttségét. — A hírlapírók előtt Raducanu miniszter kijelentette, hogy a kormányválságról elterjedt híreknek nincsen semmi komolyabb alapjuk. Az ellenzék igmi helytelenül teszi, hogy éppen akkor indít ilyen kampányt a kormány ellen, amikor a pénzügyminiszter Párisban tárgyal az új külföldi kölcsönről. Raducanu egyébként hangsúlyozta, hogy az államvasutak még mindig hatalmas deficitet dolgozik, ez a hiány azonban nem olyan nagy, mint más európai államokban.

★ Köszönetnyilvánítás. Halás köszönet mindazoknak, kik felejtethetetlen jó íjérem, Kozma Ferenc temetésén megjelentek, vagy részvételüknek bármily módon kifejezést adtak. Külön köszönetet mondunk a brassói csizmadia ipartársulatnak, özv. Kozma Ferencné és Kozma József.

— Politikai gyilkosság Szófiában. Szófiából jelentik: Ma délelőtt vakmerő politikai gyilkosság történt a Priotska-utcában. Két macedón forradalmár lelőtte Giurkoff századost, aki régebben szintén tagja volt a macedón forradalmi szervezetnek, ujabban azonban többibben is elárulta a szervezet politikai elveit. Giurkoff a bolgár hadseregben szolgált, titokban azonban a forradalmi komité külföldi propagandáját intézte. A százados, kinek működésével a fanatikusabb forradalmárok ugylátszik, nem voltak megelégedve, ma délelőtt a Priotska-utcában hirtelen két lövést kapott hátulról a nyakába. Azonnal meghalt. A tetteseket rövidesen elfogták és ezek beismerték, hogy a merénylet politikai bosszu műve volt.

Helyreállít a magyar-román sportbékét

Marcus elsejen megkezdődnek a baráti mérkőzések

Budapest, február 10

Ma utazott el Budapestről dr. Lázár Cornél, Balázs mérnök és Ormai Ottó, a kik a romániai sportszövetségek részéről a magyar sportszövetséggel tárgyalnak annak érdekében, hogy a román-magyar sportbékét helyreállítsák.

A tárgyalások sikerre vezettek és a mérkőzések március elsején megkezdődnek. Tancost a Ferencváros junius elsején visszaengedik a Ripensiahoz, ami nagyban megkönnyítette a kibékülést.

A megyevezetés perfektuálására a hó végén kerül sor.

Ar akkumulator-vétel

bizalom kérdése.

Csak világmárkát vegyünk.

NYUGATON MINDEN KOCSI

A VILÁGHIRŰ VARTÁ-VAL

FUT.

40 ÉVES GYÁRTÁSI TAPASZTALATOK

Ezek a pengék elégítik ki Önt!

ROTBART LUXUOSA
ROTBART SUNDERKLASS
MOND EXTRA GOLD
ROTBART VILÁGHÍRŰ
MOND EXTRA VÍZMENT

Vezérképviselő: C. DUISBERG
București 1, Str. Carol 1

Egyéni gondolatok az árleszállításról

Iria: POGÁNY MARCELL

Sajnos, sohasem tudtam az államgazdaság tudományának ama magaslatára emelkedni, hogy fel bírjam fogni: miért kell nekem, a fogyasztónak egy valamire való rendes pár cipőért 1000—1200 lej fizetnem, amikor ugyanazt megkapnám a feléért, 5—600 lejért. Hogy ez az áldozatot nekem, a fogyasztónak kell nekem, a fogyasztónak egy valamire való rendes pár cipőért, a másik pár cipőért „belföldi”, a másik pár cipőért „külföldi”. Holott nincs is kizárva (sőt igen valószínű), hogy a külföldi cipő még hozzá jobb is, mint a drágább belföldi.

Azt sem igen tudtam megérteni, hogy ha már Nemzeti és Országos érdek egy nagyipar megeremtése, miért kell nekem, a fogyasztónak tönkre mennem, ami egyébként azonos az előbbi tétellel.

X. Y. tőkés elhatározza, hogy ő cipőipergyárat alapít. Megindítja az üzemet, aztán azon a címen, hogy Belföldi Gyáros, vámvédelmet kér a kormánytól. Külföldi Gyáros cipőipertije ellen és kétszeres áron szózta az én nyakamba a maga cipőipertijét.

Pedighát megesküdnek rá, hogy X. Y. ur, amikor elhatározta, hogy cipőipergyárat gründol, nem gondolt sem Nemzeti, sem Országos érdekre, egyszerűen csak a fektetni a pénzét egy jó vállalatba, amelyen kereshet.

Hogy miért kell nekem mégis baleknek lenni, aki hagyja magát (mert kénytelen vagyok!) kiuzorázni, aki felhízza X. Y. ur vagyoni állapotát, azt én a fogyasztó, sohasem fogom megérteni.

Dehát ez magasabb közgazdasági politika, amihez én nem értek.

A nemzeti ipar megeremtésének, aztán pedig megerősítésének jelszavával több, mint tíz esztendeje szédítik náunk a közvéleményt. Ezen gazdagodtak meg pár ezren, de ezen is mentek tönkre milliók. Ezért hagyják nagyra a földieket, ezért dobta oda koncul a fogyasztók óriási tömegeit.

Hogy kár volt az áldozatért, azt ma már a vak is látja.

Van Nemzeti Iparunk, de nincsenek Nemzeti Fogyasztóink.

Van, aki Termeljen, de nincs, aki Fogyasszon.

És mert nincs, aki fogyasszon, nem termelnek a gyárak és oda a Nemzeti Ipar és oda a Nemzeti Fogyasztás.

Persze, most már vakaróznak. Mégis csak kellene egy kis fogyasztás. De ahhoz, hogy legyen is fogyasztás, le kellene szállítani az árakat.

De ha leszállítják az árakat, hol marad a profit?

Nem a kis profit, a nagy profit. Amikor már nagyon is hozzá szoktak gyáros-uraimék.

Pedighát én, a fogyasztó, addig, amíg nem kapom olcsón a cipőipertit, bizony mondom, madzaggal fűzöm össze a lábaimet.

Igy állunk most egymással szemben én, a fogyasztó és ő, a gyáros.

En sem engedek (mert nincs miből!), ő sem enged (mert nem akar!). Így áll a bál (a termelés), és zug a torna (az elégedetlenség), hogy a megdicsőült Ady-költőnk szavaival fejezzem ki magam.

Ha egy kicsit igazságosak akarunk lenni, meg kell állapítanunk, hogy az ipari cikkek árának leszállítása nem csak nálunk, hanem a világon mindenütt égető kérdés lett. A baj csak az, hogy mi valahol hátul, a sor végén kulogunk az árak leszállításának proceszusában.

Nálunk a legmagasabbak az árak. Anynyira közismert tény, hogy nem kellek statisztikai adatok. Önként következik ebből, hogy nekünk kellene lemenni az áraknak elsősorban.

A mi fogyasztóink a legszegényeb-

bek, nekünk van a legnagyobb szükségünk arra, hogy olcsóbban vásárolhassunk.

És mégis mi haladunk a sor legvégén az árak leszállításában.

Az a tény, hogy a fogyasztók tömegei leszegényedtek, egymagában is elegendő ok volna arra, hogy az ipar csökkentse az árakat. Mennyivel indokoltabb tehát az árleszállítás, ha tekintetbe vesszük, hogy a legtöbb nyersanyag ára, csak az utolsó esztendőben 40—50 százalékkal esett vissza.

A gyáripar, amikor arról volt szó, hogy a nyersanyagárak estek, azzal érvel, hogy a nyersanyag aránylag csak kis hányadot képvisel, mert az iparcikkek előállításának költségei nagyobb részben munkabérek, közterhekből és olyan kiadásokból tevődik össze, amelyek nem csökkennek.

Hát ez csak részben igaz. Nem csak a nyersanyagárak, hanem a munkabérek is csökkentek. Ez pedig olyan két komponens, amely feltétlenül nagyobbik hányadát teszi ki a termelési költségeknek.

Érdekes, hogy míg a gyáripar idegenkedik az általános és főleg nagyobb-mérvű árleszállítástól, addig a kereskedelem nemhogy szembehelyezkedne az árak lefelé irányuló folyamatával, ellenkezőleg, igyekszik azt minél eredményesebbé tenni.

A kereskedő gyakran a minimális haszonról is lemond, csak hogy üzletének forgalmát növelni tudja.

Hogy ennek az önérdékű áldozatkész-ségnek nincs valami nagy látszata,

annak nem a kereskedő az oka, amely végül is nem adhatja oda ráfizetéssel a portékáját, hanem a gyáros, amely még mindig görcsösen ragaszkodik a maga által kreált árpolitikához.

A tényen nem változtat, vagy legalább is csak szépségtapaszt az, hogy vannak kivételek a gyárosok között is.

Bukarestben november második felétől, ugyszólván megszakítás nélkül, folynak a megbeszélések Manoilescu iparügyi miniszter és a különböző nagyipari szakmák képviselői között az árak leszállításáról.

Ezek a tárgyalások mar az elindulásuk kezdetén nem biztattak eredmény-nyel, mert a gyárosoknak az árleszállítás sehogysem smakkolt. A gyárosok mindjárt azzal kezdték, hogy a nagyobb árleszállításba nem mehetnek bele, mert ez halomra döntené a kalkulációjukat, ráfizetések az üzemeikre és — last not least — tönkre kellene menniök.

Ezzel az érveléssel szemben Manoilescu miniszter minden jóakarata hiábavalónak bizonyult.

Nemhogy az erőteljes árleszállítás be-következett volna, de voltak gyárosok, akik így gondolkodtak:

— A munkabérredukció, a nyers-anyagolcsóbbodás, a racionalizálás követ-keztében leszállíthatnám az árakat. De ha én most leszállítom az árakat, jön az a Manoilescu és nekem újra le kell szállítanom az árakat. Inkább várok hát. És várt. És még mindig vár.

Nem vitatja senki, hogy egy nagyobb arányú, hirtelen alkalmazott árleszállítás bizonyos veszélyeket rejt magában.

Tojástánc a szindikalizálási javaslat körül

Valószínűleg nem lesz törvény Manoilescu ipari javaslatából

A bankárok iniciálták a javaslatot? Ha a nagyipar ellenére mégis volna szindikalizálási törvény, az új rendszer a munkanélküliek ezreit vonná ma a után

Bukarest, február 10
Néhány nappal ezelőtt mint a bomba hatott az új ipari szindikalizálási törvénytervezet, amelynek rendelkezéseit ismertette a B. L. Az UGIR éppen oly jól ismerte a törvény teljes szövegét már egy héttel ezelőtt, mint az összes egyéb hivatásszerű beavatottak, azonban senki sem hitte, hogy ily korán napvilágra fog kerülni a törvénytervezet, mely

egyes szakaszaiban, a bolsevizmustól a fordizmusig, a nagytőke politikájától a legszélsőbb demagógiáig mindent összefoglal.

Az első következmény az volt, hogy a törvénytervezet apja Manoilescu miniszter egyszerűen letagadta az apaságot.

A törvénytervezet egy igen érdekes ötletből keletkezett: Amikor ugyanis Manoilescu összehívta a bankokat és felkérte őket, hogy olcsó hiteleket bocsássanak az ipar rendelkezésére, ezek kijelentették, hogy

az annyira agyondédelgetett hazai ipar, teljesen irracionálisan, túl nagy költséggel dolgozik.

A fogyasztáshoz képest tulsok az iparvállalat, amelyek egymást teszik tönkre. A sok iparvállalatnak hipetrofikus egészségtelenséggel kifejtett rengeteg igazgató-sága és főtisztviselője, annyira megdrágítja a termelést, hogy annak rentabilitása nemcsak, hogy kétségbevonható, de már egyáltalában nem létezik.

— Hogyan lehetne ezen segíteni? — kérdezte a miniszter és a nagybankok válaszoltak:

— Ugy, hogy az iparágakat szindikátusokba kell egyesíteni, a gyenge vállalatokat pedig le kell állítani. A leállított vállalatokat kártalanítani kell, a modernül dolgozó vállalatoknak pedig teljes kapacitásukat kell kihasználniok. A racionalizálás ezen módja egyszersmind a kincstárra nézve is hatalmas előnyt jelentene,

mert egy szindikátussal szemben, amely az összes termelést a kezében tartja, az

adóellenőrzés sokkal könnyebb, mint számos kisebb iparvállalattal szemben. A bankok természetesen saját előnyük-ről sem felejtkeztek meg, mert egy monopol jogot élvező szindikátus, sokkal hiteleképesebb, mint egy iparvállalat, a melynél sohasem tudni, hogy mikor megy tönkre.

És így készült el a javaslat, amely szerint az iparvállalatok akár akarnak, akár nem, kénytelenek szindikátusba tömörülni. Ha 25 százaléka az iparvállalatoknak akarja, úgy a kereskedelmi minisztérium elrendelheti a szindikátus megalakulását, ha az iparosok 45 százaléka akarja, akkor a miniszternek el kell rendelni azt.

A legfőbb ellenőrző és irányító jogok voltaképpen a miniszter kezében vannak, aki akaratát a szindikátussal szemben érvényesíteni tudja.

A törvénytervezet azáltal, hogy a szindikátus kebelén belül csak a legracionálisanabb termelő gyárak fognak dolgozni, a termelést megolcsóbbíthatja ugyan, azonban a cukorkartellnél láttuk, hogy ez az olcsóbbítási tendencia a gyakorlatban kissé másképpen néz ki. A törvénytervezet egyet biztosan el fog érni,

hogy a racionalizálás által hatalmas munkástömegek fogják elveszíteni kenyérüket,

ugy, hogy a fogyasztók amugy is kicsinyebb platformja még liliputibb méretekre fog zsugorodni. A konkurencia kizárása a szakmán belül, azzal fog járni, hogy standardizálás talán lesz, de ugyanakkor lesz egy hatalmas visszafel-lődés is, hiszen a fogyasztó közönségnek azt kell venni, amit a szindikátus elad. Szociális szempontból tehát a javaslatnak ez lehet az eredménye:

még nagyobb munkanélküliség, alacsonyabb munkabérek, az eddiginél is nagyobb-mérvű munkáskihasztnálás.

Mindentől eltekintve, a tervezet való-szerűleg nem fog törvényerőre emelkedni. Az első ok erre az ipari paraszítok-

A nagyfokú áresésre ráfizethet a gyáros, kereskedő egyaránt. Ilyen meszszenenő áldozatokat viszont nem is kíván senki a gyárosoktól.

Mindössze azt kívánják a fogyasztók, hogy ez egyszer, amíg újra erőre kapnak, termeljenek a gyárosok profit nélkül.

Ez indokolt kívánság, mert a „jobb években”, amikor egyik napról a másikra felszöktek az árak, a különbözete-keket töprengés nélkül bezsebelték a gyárosok.

Termeljenek egyideig profit nélkül és ne törődjenek azzal, hogy a részvénye-sek, meg az igazgatósági tagok tulságo-san hozzászoktak már 20—30 százalékos dividendákhoz, meg a tekintélyes össze-gű tantiemekhez.

Hozzanak áldozatokat, mert olyan időket élünk, amikor mindenkinek áldo-zatot kell hozni.

Különbem sem hisszük el, hogy a gyárosoknak nagy készleteik vannak, ame-lyekre árleszállítás esetén ráfizethetnek. Ha ez így van, ezzel rossz bizonyítványt állítanak ki magukról. Az árleszállít-ás „veszedelme” nem hónapok, hanem évek óta kísért. Előrelátható volt hát, hogy be fog következni az árleszállítás szükségessége. Aki mégis halmozta a készleteket, ahelyett, hogy csökkentette volna azokat, az olyan rossz üzletember, hogy nem kár érte, ha tönkre megy.

Ma már ott tartunk — és ezt meg kell érteniök a nagyiparosoknak — hogy sem a fogyasztási krízisen, sem a gyá-rak helyzetén nem segít egy szűkmar-kuan mért árleszállítás.

Ahhoz, hogy ismét életre lendüljön a fogyasztás és a gyáripari termelés, az egész vonalon gyökeres árredukcióra van szükség.

Ki kell egyenlítődni a gabona és az iparcikkek között még mindig fennálló erős disszparitásnak.

A munkabérek, a fizetések és a mini-mális létfenntartási szükséglet közötti disszharmóniának.

Amíg a földmivesgazda nem kap egy mázsa buzáért egy pár csizmát, addig szó sem lehet kiegyenlítődérről.

És szó sem lehet normális fogyasztás-ról és egészséges ipari fejlődésről.

nak már most megnyilvánuló felháboro-dása. Tudvalevő, hogy az ország legha-talmasabb iparvállalatainál a mindenko-ri kormányok egész sereg protekciós, ke-veset dolgozó, de annál jobban dotált fő-hivatalnokokat helyeztek el.

Ha szindikátus lesz, ezeknek a protek-ciós gyermekeknek névleges szerepük sem lehet és már előre biztos, hogy ezek a nagyon jó családból származó, volt és jelenlegi miniszterek rokonai, unokaöcs-cségei és atyafiai, akiknek állásuk vesze-delemben forog, közbe fognak lépni. A másik ok még érdekesebb: a szindiká-tusban való részesedés az utolsó három év produkciójától, illetve az utolsó há-rom évben lefizetett fogyasztási, forgal-mi és luxus adók összegétől függ. A vo-natkozó statisztika, ha elkészül, ki fog derülni az a tény, hogy az adók szem-pontjából a termelés kilencven százalé-ka Erdélyre és Bánátra esett. Ugyanis a regáti gyárak ezeknek az adóknak csak elenyésző hányadát fizették meg. Tehát a kontingensből csak jelentéktelen szá-zalékot volna joguk megkapni.

Viszont a regáti vállalatok politikai befolyását tekintetbe véve, nem lehet kétséges, hogy a javaslat nem emelkedik törvényerőre.

A szovjet buzabe-vitele Angliába

London, február 10

Smith Hamittkár tegnap bejelentette az Alsóházban, hogy az 1930-as évben Szovjetország 18 millió 353 ezer mázsa buzát vitt be Angliába. Az orosz be-vitel valószínű, ebben az évben sem marad el e mennyiség mögött.

Közgazdasági rendőrsé- get javasol a kolozsvári tartományi igazgatóság

Kolozsvár, február 10.

A kolozsvári tartományi igazgatóság javasolni fogja a kormánynak, hogy kül-földi mintára, szervezze meg a közgaz-dasági rendőrséget, amely ellenőrzni fogja a piaci áralakulásokat és az erre vonatkozó rendelkezések végrehajtását. A közigazgatási rendőrség felállításá megsejtené azt az anomáliát, hogy ma ugyszólván mindenkinek joga van az árakat ellenőrizni, ami zaklatásokkal és gyakran visszaélésekkel is jár, anélkül, azonban, hogy a köznek bármilyen hasz-na lenne belőle.

TŐZSDE

1931. február 10.

Zürich (nyitás): Berlin 123.07, Amsterdam 207.85, Newyork 517.65, London 25.17 és egyenlő, Páris 20.30, Milánó 27.10, Prága 15.51 és fél, Budapest 90.35, Belgrád 912 és háromnegyed, Bukarest 307 és háromnegyed, Varsó 58.00, Bécs 72.72 és fél.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.80, Berlin 40, Bécs 23.63, Prága 4.97, Budapest 29.35, Milánó 8.80, Páris 6.60, Amsterdam 67.61.

Valuták: Angol font 816.30, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák schilling 25.60, cseh korona 5, pengő 29.50, márka 40, olasz lira 8.80, francia frank 6.60, holland forint 67.70, dinár 3.

EGYESÜLETEK ISKOLÁK

— Szabolcska Mihály-émlékünnepély. A brassói református egyház a múlt év október 31-én elhalt Szabolcska Mihály temesvári lelkész, nagyevű költő emlékeztető folyó hó 22-én magas színvonalú vallásos estély keretében ünnepli meg. Az emlékbeszédet dr. Kristóf György kolozsvári egyetemi tanár fogja tartani.

— Jótékony estély. A brassói református ifjúsági kör 1931. évi február hó 21-én este fél 9 órai kezdettel, táncgal egybekötött jótékonycélu műsoros estélyt rendez a Gewerbeverein nagytermében, melyre az érdeklődőket szeretettel meghívja a rendezőség.

Tánc — Táncos körül

Meghiúsult még a félhivatalos béke is
a román — magyar futballban

Budapest, február 10

Mint jelentettük, a magyar — román labdarugók közötti háborúság elsimítására a temesvári footballvezérkar Budapestre utazott, hogy visszaadja dr. Máriássy Lajos temesvári látogatását, aki ugyanezen ügyben tárgyalta pár héttel ezelőtt Temesváron.

Román részről dr. Lázár Kornél, a román profizionista labdarugó szövetség elnöke, Balázs és Ormay Ottó jelentek meg a tárgyalásokon, míg az MLSz képviselőiben Fischer Mórral az élén, az összes vezető személyiségek leültek a tárgyaló asztalhoz.

A megbeszélések hosszan elnyúltak és azok végeztével a sajtó részére rendkívül optimistikus hangon a következő nyilatkozatot adták közre:

„A román és magyar szövetség képviselői között 1931. február 7-én megtartott tárgyalásról a következő hivatalos közleményt adjuk ki:

A tárgyaló felek a tárgyalás anyagát képező összes pontokra nézve kielégítő megoldási lehetőséget találtak. Csak egyetlen egy pontban, mégpedig a Romániából Magyarországra jött játékosok visszatérése ügyében nem jutottak döntéshez és ezért a tárgyalásokat 1931. március 1-ig megszakítják, mert ezzel időt kívánnak adni a két szövetség érdekelte egyesületeinek, hogy az egyes játékosok esetleges visszatérésének lehetőségére egymás között megállapodjanak és ezzel az újabb tárgyalásoknak megfelelő alapot biztosítsanak és azt megkönnyítsék.”

A hivatalos közlemény felületes szemlélőre abba a tévhitbe eshetnek, hogy a békének most már semmi akadályja nincs a két labdarugószövetség között, ezzel szemben megállapítható, legalább is a budapesti sajtó véleménye szerint, hogy a tárgyalások semmivel sem vitték előbbre az egyébként nagyon kíváncsi béke ügyét.

A megbeszélés folyamán kiderült, hogy Tánzer-Táncos személye van előtérben, akit annak idején a Ferencváros 15.000 pengő vételár ellenében szabályosan igazolt le és két éves szerződtetéssel kötött le színeibe. Ez a szerződés csak augusztus 15-én jár le és a tárgyalásoknál jelen volt Klement Sándor, aki a Ferencváros képviselte, hangsúlyozottan kijelentette, hogy egyesülete nem hajlandó lemondani Táncos személyéről, a szerződés lejártá előtt. — Amennyiben Táncos

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A „B. L.” nyomdavidálmánának kiadása és rotációs nyomása.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félére 600 évente 1200 lej Magyarországra ne negyedévre 14, félére 28, évente 56 pengő A többi külföldi államokba: negyedévre 420, félére 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tárfékkal készségei szolgálnak.

MEGBÍZOTTAK. Kolozsvár: Strada Dubalarilor 7. (Neumann Jenő) — **Temesvár:** Berényi Lajos. Gátsor 22 a — **Arad:** Strada Cuza Voda 3 sz. Halmágyi Pál — **Nagyvárad:** Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula). — **Szatmár:** Papr Géza-utca 15. (Kertész László) — **Szabolcs:** Szabolcs-utca 15. (Kertész László) — **Dés:** Strada S. Barnabiu 10. (Osztián Kálmán) — **Déva:** Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza). Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére — **Nagyseben:** Str. Turnului 13. (Szigetváry László) — **Marosvásárhely:** Sztyegény-u. 6. (Szabó Jenő). — **Szilágyosomlyó:** (Heperin Ernő). — **Torda:** Str. Reg. Ferdinand 25. (Denes István)

Magbízások felvétele és fizetések átvétele tenni helyi megbízottakon kívül a központi megbízottak vannak elhelyezve Bartha Geza, Dán Dániel, Gerő Sándor, Nagy István

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkkel 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedély. Állás keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50 szori megjelenésnél 2 lej

Vétel-eladás

BRASSÓBAN egy szép családi ház olcsón eladó. Cím 11555 sz. alatt a brassói kiadóban.

Jóforgalmu 22 év óta fennálló deszkakartár, cserépüzlettel bérbe, vagy örökáron eladó. Cím: Markgraf József, Hunedara. (Vajdahunyad.) 11588

Eladó vetőmag, Imerial árpa 450, svéd zab 360, tavaszi buza 550, lucernamag 5000 lej métermázsánként, egy szalmakazalozógép 4000 lej, egy háromvasu szántótraktor Hadnagy földirtókosnál, Dalnó, Treiscaune. 11568

Hidmérleg 3000 gkr-os, majdnem új, jutányosan eladó. Bayer Bereck, Háromszék m. 11885.

Külföldre távozó orvos, vidéki praxisát átadná. Érdeklődni Zsidókórház Nagyvárad. 11606

Műjéggyár berendezéssel foglalkozó cégek címét keresi Crysana S. in C. Chisineu-cris sör depozit. (Kisjenő). 11609.

Eladó egy jó állapotban levő balkaru Singer suszter varrógép. Cím a kiadóhivatalban. 11608

Olajfestmények, szőnyegek, függönyök, különféle dísz tárgyak eladók. Brassó, Kórház-utca 6 sz. 11601.

Szőnyeg, képek, mosdó-szer-víz, olcsón eladó, Brassó Hentes-utca 4. sz. 11600

FRIEDMANN MARI, BRASSÓ, KÓRHÁZ-U. 18. sz. A 28 év óta fennálló közvetítési irodája, vállall minden szakmabeli közvetítést. Házak, lakás, birtokok, üzlet és telek vételét és eladását. Múltányos közvetítési díj. 11599.

Üzletberendezés portállal, eladó. Ugyanott szobák kiadók. Brassó, Széles-utca 14. 11604.

Németországi tigris-dogg eladó. Érdeklődni Ádám péküzlet. Brassó. Lópiac 2. 11603.

Jókarban levő szandálvarrógépet megvételre keresünk. Cím 11602 sz. alatt a brassói kiadóhivatalban.

Lakás

Olasó, különbejáratu butorított szobák kiadók február 15-re. Brassó, Sütő-utca 2. 11650

Brassóban világos nagy szoba, szépen butorozva, parkett, villany, cserépkályha, fürdőszoba használattal, egy vagy két személy részére március elsejére kiadó. Szíves megkeresések „A. H.” jellegre a brassói kiadóhivatalba. 11611.

Kiadó április 1-re 3 szoba-fürdőszoba irodának, vagy garzon-lakásnak, esetleg 2 részben is. Brassó, Szent János-u. 23. sz. 11605

Utolsó ujdonság!

Taffin selyem, 92 cm. széles, méterenként 148 11576

Tekintse meg kirakatainkat.

DEPNER & ROTH

BRASSO, Felső-kapu-utca 7.

szerződésességét követne el, úgy a FIFA-hoz fognak jogorvoslatért folyamodni, a mely a fennálló szabályok alapján Tán-cost két éves kényszerszünettel fogja sújtani.

A Pesti Napló felveti a kérdést: kinek a képviselőjében jöttek tulajdonképpen tárgyalni a romániai urak: a román sportszövetség, vagy pedig a Ripensia érdekeinek a képviselői-e ők?

A tárgyalások eredménye: fából vas-karikák!

↓ Holnap kezdődik az asztali tennisz világbajnokság. Budapestről táviratozzák: A ping-pong világbajnokságra be-nevezett nemzetek már valamennyien megérkeztek a magyar fővárosba, ahol a verseny rendezőisége egyik Rákóczy-uti szállodában helyezte el a versenyzőket. Az utolsó pillanatban beérkezett a lengyelek benevezése is, ami komoly gondot okozott a rendezőségnek, mert a kész sorsolásokat előlrel kellett cserélni, hogy a lengyel versenyzők is beosztást kaphassanak.

A világbajnoki verseny holnap veszi kezdetét A közönség részéről is nagy érdeklődés nyilvánul meg

— A budapesti nemzetközi ping-pong verseny eredménye. Budapestről jelentik: A ma délelőtti megtartott nemzetközi ping-pong verseny eredménye a következő: Ausztria-Románia 5:0, Csehszlovákia-Litvánia 5:0 és Magyarország Jugoszlávia 5:0. Bellák 21.16—21.6 arányban legyőzte Steinert.

Brassó — Brassó, Kapu-utca 56. 58. Telefon interurban: szerk és kiadóhivatal: 1-77 és 82. București Bukarest 1, Sárndar No 6. Telefonszám: 363 64 373 70

Szőlőoltvány, gyümölcsfa,

valamint evőkeres rippáriportálás és ber-andér szőlőesszőket megbízható helyről elvételük.

AJÁNLUK 20 ÉV Ó A FENNA LO települési aranyt látsza, minden be-egestő mentes dugyó eres szőlő oltvány és gyümölcsfa. Teken ettel az évi nagy keresetre, nyetezzék rendezést me-obb hozzánk jutálni, mihely a múlt évben nagyon sok vevőnk nem tudtuk kielé-eíteni. — Árje yzékét kívánára d-mante-sen küldün, me y a szőlőültetési, vala-min a káros növények irtásáról sok hasz-nos tudnivalókat tartalmaz

Székely Gábor és Isa

szőlőoltvány- és gyümölcsfa-kereskedés

DIO IG IN BIHOR

REGIA AUTONOMĂ C.F.R.

4602 93) E 5 sz

Hirdetmény

Közhirre tessük, hogy 1931. február 25-én, szerdán, d. e. 10 óra or, a Regia Autonomă C.F.R. árverési termében, Bukarest, Str. General Berthelot 8 sz. alatt, valamint a bukarest-filaret-i, aradi, kolozsvári, czernoviczi, iasi-i, chisinau-i és brassói gazdasági hivatalok raktáraiban (Magazii de Economie), írásbeli zárt és lepecsételt ajánatok alapján nyilvános árverés tartatik:

az 1931 évben, azaz 1932. március 31-ig felgyűlő makulatura papír eladása tárgyában.

Részletes felvilágosításokat közöl a Foiaia Licitațiilor Administrației C.F.R. (évi előfizetésidő 100 lej) amely minden C.F.R. állomáson kivan tűggezve; bármily kívánt más felvilágosítást az árverésre vonatkozólag ad a Direcția Economatului C.F.R. Bukarest, Calea Victoriei 65, II. emelet, E. 5 osztálya, naponta 12 13 óra közt, valamint a fentemlített gazdasági hivatalon.

Nagy szállítmány

Gyermekmekkoci

érkezett a legkülömbözőbb kivitelekben

Thomas, Scheeser & Galtz
BRASSÓ.

Ha bármilyen magyar könyvre van szüksége, fordul on bizalom-mal a Brassói Lapok Könyvosztályához. (Brassó, Str. Porții 56.) Bármilyen felvilágosítást és részletes jegyzéket ingyen küldünk.

Bécsi Mintavásár

1931 március 8. - 14. (a Retunde-ban március 15-ig.)

KÜLÖN RENDEZÉSEK:

Butorvásár - Reklámvásár - Szörme-divatszalon
Régiség- és műkiállítás - „Uikori üzeme-gazdaság”-kiállítás
NEMZETKÖZI AUTÓ- ÉS MOTORKERÉKPÁR-KIÁLLÍTÁS
Vas- és patentbutor-vásár - Élelmi és élvezeti cikkek vására - Építkezési és utépítési vásár - Műszaki ujdonságok és találmányok.
Mező- és erdőgazdasági mintavásár

OSZTRÁK VADÁSZKIÁLLÍTÁS

Gazdasági gépek és szerszámok
Utlevél-vízum nélkül! Vásárigazolvánnyal és utlevéllel szabad határátlépés Ausztriába. Csehszlovák átutazásvízum nélkül A magyar vízumot, a vásárigazolvány felmutatása ellenében a határon adják. Jelentéknymeneldi-kezdvezmények a román, jugoszláv, csehszlovák, magyar és osztrák vasutakon. a Dunán, a Fekete Tengeren és a légi forgalomban.

Bármilyen felvilágosítás és vásárigazolványok (a 150 lej) beszerezhetők a

WIENER MESSE A. G.-nál, WIEN VII.

valamint — a lipcei tavaszi vásár idejére — a lipcei felvilágosító irodánál, az Österr. Messhaus-nál és a következő tiszteletbeli képviselőknél BRASSÓBAN: Gebauer Alfréd, Buzasor 10 »Europa«, H. Aronsohn & T-sa, Főter 1 Compagnie Internationale des Wagons-Lits, Kapu-utca